

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA**

Evidenčné číslo: 101008/B/2022/36114638559601412

**Doplnkové dôchodkové sporenie ako súčasť
zabezpečenia v poproduktívnom veku**

Bakalárska práca

2022

Martin Bačík

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA**

**Doplňkové dôchodkové sporenie ako súčasť
zabezpečenia v poproduktívnom veku**

Bakalárska práca

Študijný program: Financie, bankovníctvo a investovanie
Študijný odbor: Ekonómia a manažment
Školiace pracovisko: Katedra poisťovníctva
Vedúci záverečnej práce: Ing. Tomáš Ondruška, PhD.

Bratislava 2022

Martin Bačík

Pod'akovanie

Týmto by som chcel poďakovať vedúcemu práce Ing. Tomášovi Ondruškovi, PhD. za cenné rady, usmernenia, odbornú pomoc a ochotu pomôcť kedykoľvek počas písania práce.

ABSTRAKT

BAČÍK, Martin: *Doplnkové dôchodkové sporenie ako súčasť zabezpečenia v poproduktívnom veku.* – Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta; Katedra poisťovníctva. Vedúci záverečnej práce: Ing. Tomáš Ondruška, PhD. – Bratislava: NHF EU, 2022, 40 strán.

Cieľom záverečnej práce bolo poukázať na významnosť doplnkového dôchodkového sporenia. V prvej časti práce sme si vymedzili aktuálnu situáciu riešenej problematiky a zadefinovali sme si dôchodkový systém na území Slovenskej republiky. Druhá časť práce sa venuje zadefinovaniu cieľov práce, spracovaniu údajov a analýze výhodnosti doplnkového dôchodkového sporenia a významnosti príspevku zamestnávateľa počas sporenia. Výsledkom riešenia danej problematiky je poukázanie na významnosť príspevkov zamestnávateľa a jeho vplyv na výhodnosť sporenia v treťom pilieri so zreteľom na alternatívne formy sporenia na dôchodok.

Kľúčové slová: tretí pilier, doplnkové dôchodkové sporenie, príspevok zamestnávateľa, alternatívne spôsoby sporenia, demografický vývoj, dôchodkový systém, doplnkové dôchodkové spoločnosti, doplnkové dôchodkové fondy, dôchodkové správcovské spoločnosti

ABSTRACT

BAČÍK, Martin: Supplementary Pension Savings as part of Retirement Securitization. – University of Economics in Bratislava. Faculty of National Economy; Department of Insurance. Supervisor of the thesis: Ing. Tomáš Ondruška, PhD. – Bratislava: NHF EU, 2022, 40 pages.

The aim of this Bachelor thesis is to point out the importance of supplementary pension savings. In the first part of the thesis we specified the current situation of the topic and we defined the pension system in the Slovak Republic. The second part of the thesis consists of goals of the thesis, data processing and analysis of the benefits of supplementary pension savings and the significance of the employer's contribution during the saving period. The result of the thesis is highlighting the importance of employer contribution and its impact on the relevancy of saving in the third pillar with the regards to alternative forms of retirement savings.

Keywords: third pillar, supplementary pension savings, employer contribution, alternative forms of retirement savings, demographic development, pension system, supplementary pension companies, supplementary pension funds, pension fund management companies

OBSAH

Úvod	8
1. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí	10
1.1. Demografický vývoj	11
1.2. Charakteristika dôchodkového systému na Slovensku	13
1.3. I. pilier dôchodkového sporenia	14
1.3.1. Výška dôchodku	15
1.4. II. pilier dôchodkového sporenia	15
1.4.1. Dôchodkové správcovské spoločnosti a dôchodkové fondy	17
1.5. Doplnkové dôchodkové sporenie	19
1.5.1. Výhody a nevýhody doplnkového dôchodkového sporenia	23
1.5.2. Legislatívna úprava	27
1.5.3. Doplnkové dôchodkové spoločnosti	27
1.5.4. Doplnkové fondy	31
1.6. Päťpilérový dôchodkový systém Svetovej banky	31
2. Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania	34
3. Výsledky práce a diskusia	36
3.1. Východiská modelových situácií	36
3.2. Alternatívna forma sporenia (IV. pilier/ETF fond)	42
Záver	46
Zoznam použitej literatúry	48

Úvod

Každý z nás si chce v dôchodku užívať spokojný a ničím nerušený život, predovšetkým po odpracovaní podstatnej časti nášho života a namáhaní sa na zabezpečenie v starobe. V najlepšom záujme každého jednotlivca je zabezpečiť si čo najlepší a teda aj čo najvyšší dôchodok. Ide o veľmi populárnu tému a to najmä v dobe, kedy demografický vývoj a predpovede na Slovensku jasne naznačujú starnutie obyvateľstva a znižujúci sa podiel osôb v produktívnom veku a naopak rast počtu osôb v seniorskom veku.¹

Každý si môže zvoliť metódu sporenia, ktorá mu vyhovuje. Od zaužívaného sporenia v prvom a druhom pilieri, cez výber atraktívneho fondu v treťom pilieri až po investovanie do akcií a ETF fondov. Voľba tej najvýhodnejšej metódy samozrejme závisí od veľa faktorov, napríklad od veku sporiteľa alebo od jeho vzťahu k riziku. No časti obyvateľstva, pre tento účel slúži najmä doplnkové dôchodkové sporenie, predtým nazývané aj doplnkové dôchodkové poistenie. Ide o tretí pilier slovenského dôchodkového systému, ktorý nesie aj označenie dobrovoľný. Výhod a dôvodov vstupu do tohto piliera je viac, avšak medzi tie najprominentnejšie patria príspevok od zamestnávateľa ako aj daňové zvýhodnenie, ktoré podrobnejšie rozoberieme v našej práci.

V praxi sa stretávame, najmä pre nízku úroveň finančnej gramotnosti, s nezaujmom o doplnkové sporenie na dôchodok, respektíve spoliehanie sa na štátny dôchodok. Pri občanoch, ktorí sa spoliehajú na to, že sa štát o nich na dôchodku postará, čaká nepríjemné vytriezvenie, kedy sa budú musieť uspokojiť len s veľmi malým mesačným príjmom v starobe. Prognóza štruktúry obyvateľstva na Slovensku bude vyvíjať enormné tlaky na štátny rozpočet a budú sa musieť prijať také opatrenia, aby sa dlh krajiny neúnosne nezvyšoval. Preto je potrebné, aby sa čoraz viac propagovalo doplnkové sporenie, či už formou zvyšovania povedomia medzi obyvateľstvom a budovania záujmu o kvalite života na dôchodku alebo formou výhod spojených s takouto formou sporenia.

¹ ŠPROCHA, Branislav – VAŇO, Boris – BLEHA, Branislav. *Kraje a okresy Slovenska v demografickej perspektíve: Populačná prognóza do roku 2040* [elektronický zdroj]. Bratislava: INFOSTAT - Inštitút informatiky a štatistiky, 2019. s. 40. ISBN 978-80-89398-42-3. Dostupné na: <http://www.infostat.sk/vdc/pdf/Krajokrprog2040.pdf>

Najmä kvoli spomínaným faktom a tomu, že som študentom finančného odboru a táto téma mi je veľmi blízka, som sa rozhodol pre spracovanie práve tejto problematiky. Téma sa ma osobne dotýka, nakoľko môžem vidieť v mojom blízkom okolí rodinu, ktorá sa na dôchodkový vek pripravuje. Taktiež my, mladí ľudia, musíme uvažovať o zabezpečení sa na dôchodok už v takomto skorom veku.

V našej práci sa zameriame na význam príspevku zamestnávateľa v doplnkovom dôchodkovom sporení. Do akej miery ovplyvní zhodnotenie úspor a taktiež, či je tento druh sporenia výhodný v porovnaní s alternatívnymi formami sporenia na dôchodok.

1. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

V praxi a v ekonomickej literatúre vzniká rozpor v chápaní dôchodku ako príjmu. Všeobecne sa v ekonomických kruhoch myslí pod pojmom dôchodok akýkoľvek príjem jednotlivca. Definície dôchodku sa môžu líšiť v závislosti od toho v akej sfére sa pohybujeme. Definície budú odlišné pokiaľ sú pre potreby daňové, účtovné alebo pre potreby ekonomických analýz.² V praxi sa môžeme stretnúť skôr s interpretáciou dôchodku ako príjmu, ktorý združuje starobný, invalidný, prípadne dôchodok vyplácaný pozostalým. Zjednodušene povedané ide o dlhodobý finančný príjem jednotlivca, prípadne rodiny alebo domácnosti. Každý dôchodkový systém je určený legislatívou a musí teda fungovať na základe určitých pravidiel a zákonov. Aj vďaka neustále sa zhoršujúcej demografickej štruktúre na Slovensku sa musí dôchodkový systém modernizovať a aktualizovať. Podľa údajov z roku 2015 by dôchodkový systém bez adekvátnych úprav dosiahol do roku 2050 deficit približne 5 biliónov eur. V najvyššom pomere by sa na takomto deficite podpísal rast počtu dôchodcov, ktorý sa znásobuje každoročnou valorizáciou dôchodkov, ktorá má vyrovnávať infláciu. Ďalším faktorom, ktorý by prehľboval takúto situáciu je prípadná zvýšená nezamestnanosť, ktorá by odobrala ďalších platiteľov zo systému. V neposlednom rade sa na zhoršujúcej situácii podpisuje aj politický populizmus. Ten politici využívajú v predvolebných rokoch umelým zvyšovaním dôchodkov. Ten im síce umožní získať viac percent vo voľbách, no často je to na úkor udržateľnosti systému ako takého.³

Museli sa teda prijať také opatrenia, aby občania neostali v poproduktívnom veku odkázaní iba na poberanie starobného dôchodku zo Sociálnej poisťovne. Takéto nastavenie by bolo z dlhodobého hľadiska neudržateľné a mohlo by viesť k insolventnosti celého systému. Dôchodkový systém prešiel v histórii Slovenskej republiky množstvom systematických zmien. V roku 2004 prišla reforma, ktorá vyformovala dôchodkový systém do podoby v akej ho poznáme dnes. V súčasnosti je rozdelený do troch pilierov a to:

² SCOTT, Michelle. 2022. Income. *Investopedia* [online]. [cit. 2022-4-15]. Dostupné na: <https://www.investopedia.com/terms/i/income.asp>

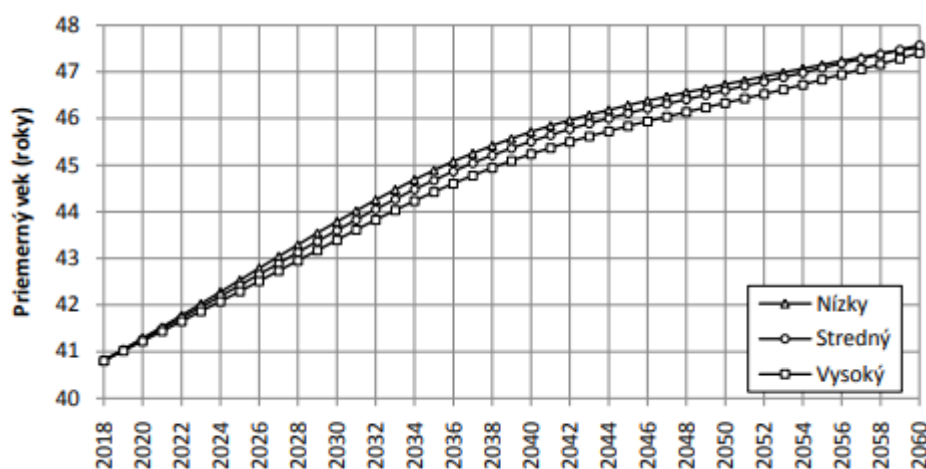
³ ŠKROVÁNKOVÁ, Lea – SIMONKA, Zsolt. Analýza dôchodkového systému v súčasnosti. In *Ekonomické rozhľady: vedecký časopis Ekonomickej univerzity v Bratislave*. Bratislava: Ekonomická univerzita v Bratislave, 2015, roč. 44, č. 2, s. 205-221. ISSN 0323-262X. Dostupné na: <https://sekarl.euba.sk/ar1-eu/sk/csg/?repo=eurepo&key=19565902616>

- I. povinné dôchodkové poistenie,
- II. starobné dôchodkové sporenie
- III. dobrovoľné dôchodkové sporenie.⁴

1.1. Demografický vývoj

Pokiaľ sa chceme zamýšľať nad spôsobmi zabezpečenia v poproduktívnom veku, musíme poznať aj stav a funkčnosť dôchodkového systému ako celku. K tomuto bezpodmienečne patrí aj demografický vývoj krajiny.

Pokiaľ sa pozrieme na prognózu obyvateľstva v Slovenskej republike, výhľady nie sú vôbec priaznivé. Podľa najviac optimistických scenárov z roku 2018 sa počet obyvateľov Slovenska výrazne nezmení. Tento scenár však predpokladá vysokú pôrodnosť a vyššie migračné saldo, ktoré by malo za následok aspoň udržanie počtu obyvateľov na aktuálnej úrovni. Avšak najpravdepodobnejší vývoj predpokladá, že sa do roku 2060 zníži počet obyvateľov o 308,3 tisíca osôb. Pokiaľ k tejto nepriaznivej prognóze však pridáme aj predpoveď vekového zloženia, výsledok bude veľmi znepokojivý.

Obrázok 1: Prognóza vývoja priemerného veku obyvateľstva Slovenska

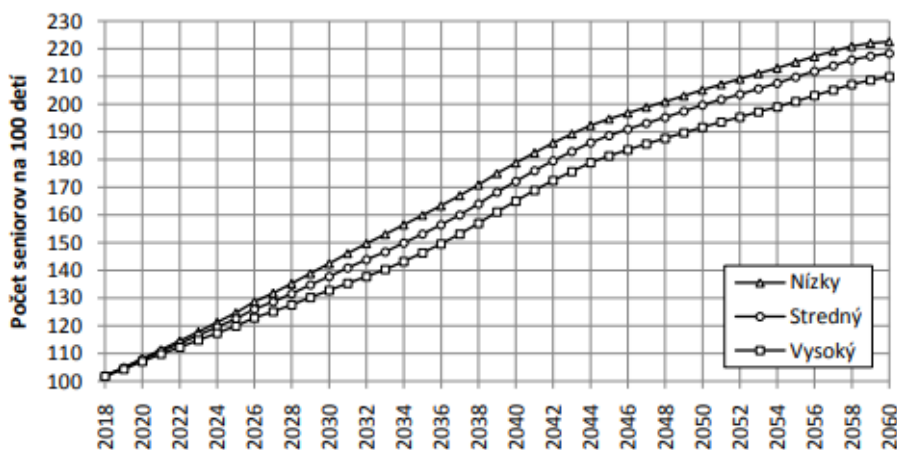
Zdroj: http://www.infostat.sk/vdc/pdf/Prognoza_SR_2060_DEF.pdf

Z údajov si môžeme všimnúť, že rozdiely, ktoré vznikajú v optimistickom, pesimistickom alebo reálnom scenári nie sú vôbec vysoké. Tieto minimálne rozdiely v predpovedi naznačujú, že rapídne zvyšovaniu priemerného veku sa bohužiaľ už nevyhneme. Prudký nárast môžeme vidieť v rozmedzí rokov 2025 až 2040, kedy budú

⁴ Dôchodkový systém. *Asociácia dôchodkových správcovských spoločností* [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na internete: <https://www.adss.sk/dochodkovy-system>

ešte stále podstatne zastúpené ročníky päťdesiatych a sedemdesiatych rokov, označované ako silné generácie. Spojením týchto dvoch faktov môžeme povedať, že nápor na dôchodkový systém sa bude zvyšovať.

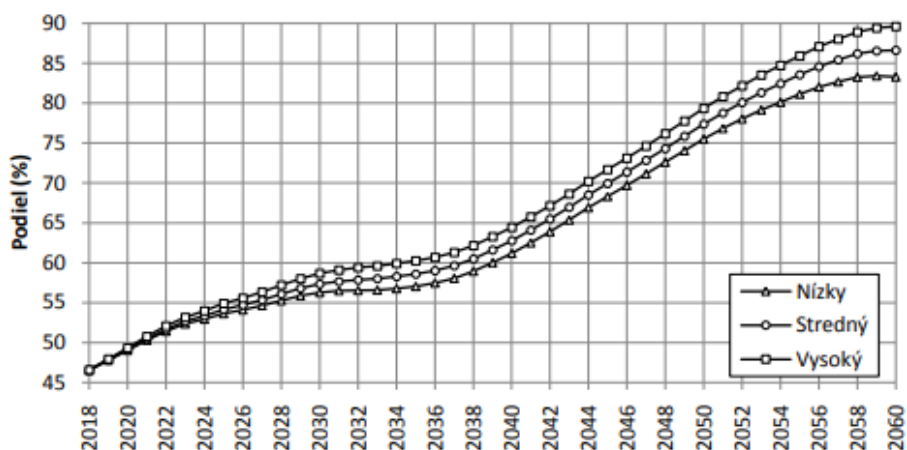
Na túto skutočnosť poukazujú aj indexy starnutia a celkového zaťaženia. Index starnutia dáva do pomeru občanov v poproduktívnom a predproduktívnom veku. Teda tých ktorí majú 65 rokov alebo viac s občanmi do 14 roku života. Kým v minulosti bolo typické, že medzi obyvateľmi prevažovala detská populácia oproti seniorskej, dnes je tento podiel vyrovnaný. V nasledujúcich rokoch sa však tento pomer otočí a obyvatelia v seniorskom veku budú prevyšovať detskú populáciu. Táto prevaha sa bude s pribúdajúcimi rokmi stupňovať. Zvýši sa až do takej miery, že v roku 2060 bude na 100 detí v predproduktívnom veku pripadať až 220 seniorov. Index celkového alebo aj ekonomického zaťaženia predstavuje pomer medzi obyvateľstvom v neproduktívnom a produktívnom veku. Prognóza predpokladá, že do roku 2060 tento index vzrastie o 40 percentuálnych bodov. V konkrétnych číslach to znamená, že na 100 obyvateľov v produktívnom veku bude pripadať 83 až 90 osôb v neproduktívnom veku.⁵

Obrázok č. 2: Prognóza vývoja indexu starnutia na Slovensku

Zdroj: http://www.infostat.sk/vdc/pdf/Prognóza_SR_2060_DEF.pdf

⁵ BLEHA, Branislav – ŠPROCHA, Branislav – VAŇO, Boris. *Prognóza obyvateľstva Slovenska do roku 2060: Revízia poznatkov a predpokladov v kontexte pokračujúcej transformácie* [elektronický zdroj]. Bratislava: INFOSTAT - Inštitút informatiky a štatistiky, 2018. ISBN 978-80-89398-37-9. Dostupné na: http://www.infostat.sk/vdc/pdf/Prognóza_SR_2060_DEF.pdf

Obrázok č. 3: Prognóza vývoja indexu celkového zaťaženia na Slovensku

Zdroj: http://www.infostat.sk/vdc/pdf/Prognoza_SR_2060_DEF.pdf

Z uvedenej prognózy môžeme usúdiť, že pracujúce obyvateľstvo bude musieť odvádzať prostriedky čoraz väčšej časti populácie. Toto môže mať za následok, že prostriedky z týchto zdrojov nebudú ďalej postačovať na financovanie dôchodkového systému. Toto môže viesť k vzniku deficitu, prípadne k problémom s likviditou.

1.2. Charakteristika dôchodkového systému na Slovensku

Spojením prvého a druhého piliera vytvára Slovenská republika pre svojich občanov základné zabezpečenie na poproduktívny vek. Spoločne tak rozkladajú riziko jeho financovania. Základnými cieľmi a požiadavkami na dôchodkové systémy by mali byť stabilita a udržateľnosť. Udržateľnosť môžeme charakterizovať ako „akceptáciu prispievania do systému z hľadiska občanov.“⁶ Predstavuje teda typ ukazovateľa, ktorým vyjadrujeme mieru odhodlanosti občanov na financovanie systému, ktorý im nedokáže do budúcnosti zaručiť adekvátny príjem v starobe. Do akej miery je fungovanie dôchodkového systému odolné voči ekonomickým, demografickým a prípadne iným zmenám označujeme ako stabilitu takéhoto systému.⁷

⁶ ŠKROVÁNKOVÁ, Lea – SIMONKA, Zsolt. Analýza dôchodkového systému v súčasnosti. In *Ekonomické rozhľady: vedecký časopis Ekonomickej univerzity v Bratislave*. Bratislava: Ekonomická univerzita v Bratislave, 2015, roč. 44, č. 2, s. 207. ISSN 0323-262X. Dostupné na: <https://sekarl.euba.sk/arl-eu/sk/csg/?repo=eurepo&key=19565902616>

⁷ ŠKROVÁNKOVÁ, Lea – SIMONKA, Zsolt. Analýza dôchodkového systému v súčasnosti. In *Ekonomické rozhľady: vedecký časopis Ekonomickej univerzity v Bratislave*. Bratislava: Ekonomická univerzita v Bratislave, 2015, roč. 44, č. 2, s. 207. ISSN 0323-262X. Dostupné na: <https://sekarl.euba.sk/arl-eu/sk/csg/?repo=eurepo&key=19565902616>

Otázkou je, do akej miery je toto zabezpečenie dostačujúce. Sporitelia, ktorí si súčasne sporia v prvom aj druhom pilieri odvádzajú v roku 2022 celkovo 18 % z vymeriavacieho základu, pričom v pomerovom rozdelení ide 12,5 % do Sociálnej poisťovne a 5,5 % na súkromný účet sporiaceho, ktorý sa nachádza v dôchodkovej správcovskej spoločnosti. Pomer sa bude s nasledujúcimi rokmi meniť, pričom, každoročne sa bude zvyšovať percento putujúce do dôchodkovej správcovskej spoločnosti, konkrétne o 0,25 percentuálneho bodu.⁸

1.3. I. pilier dôchodkového sporenia

Prvý dôchodkový pilier, alebo inak aj dôchodkové poistenie, predstavuje systém, ktorý v sebe zahŕňa nielen poistenie na zaistenie príjmu na starobu, ale tak isto aj zaistenie v prípade invalidity⁹. Tento pilier je upravený zákonom číslo 461/2003 o sociálnom poistení, ktorý hovorí, že dôchodkové poistenie je zo zákona povinné. Je prejavom solidarity štátu voči občanom v dôchodkovom veku v zmysle, že pracujúci ľudia financujú príjmy dôchodcov. Starobné poistenie je založené na princípe priebežného financovania. V praxi to znamená, že vybrané prostriedky, ktoré sú odvádzané z príjmov občanov, sa vyplácajú v tom istom roku na dôchodky. Tento systém je teda veľmi spätý s tým, ako veľmi ekonomicky aktívne je obyvateľstvo. Z tejto podstaty vyplýva aj logické napojenie na demografický vývoj.¹⁰ Podľa štatistického úradu Slovenskej republiky pripadalo v roku 2006 na jedného dôchodcu 5,41 občanov v produktívnom veku. Predpoklad na rok 2050 už však ráta už len s alarmujúcim číslom 1,9 na jedného dôchodcu.¹¹ Z tohto vyplýva, že spoliehať sa iba na tento druh príjmu v poproduktívnom veku by bolo veľmi nezodpovedné, no mnohí ľudia si ešte aj v dnešnej dobe tento fakt plne neuvedomujú. Podľa Mihála je riešení v tejto situácii niekoľko. Medzi tieto opatrenia patrí napríklad veľmi nepopulárne zvyšovanie odchodu veku do dôchodku, zníženie dôchodkov v pomere k príjmu, zníženie valorizácie dôchodkov alebo dotovanie

⁸ Dôchodkový systém. *Asociácia dôchodkových správcovských spoločností* [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na internete: <https://www.adss.sk/dochodkovy-system>

⁹ I. pilier – dôchodkové poistenie. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky [online]. [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/i-pilier-dochodkove-poistenie/>

¹⁰ I. pilier – dôchodkové poistenie. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky [online]. [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/i-pilier-dochodkove-poistenie/>

¹¹ Dôchodkový systém. *Asociácia dôchodkových správcovských spoločností* [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na internete: <https://www.adss.sk/dochodkovy-system>

Sociálnej poisťovne z daní občanov.¹² Vzhľadom na nepopulárnosť riešení z politického hľadiska ostáva na občanoch, aby si uvedomili, že ich zdroje dôchodku treba rozložiť napríklad aj do ostatných dôchodkových pilierov.

1.3.1. Výška dôchodku

Na výpočet výšky dôchodku vstupujú do vzorca 3 údaje. V princípe môžeme povedať, že podľa priemerného osobného mzdového bodu a počtu odpracovaných rokov, by mal systém fungovať tak, že čím dlhšie budeme pracovať, a čím vyššie odvody budeme odvádzať, tým by náš dôchodok mal byť vyšší a vyšší. Okrem toho vstupuje do výpočtu aj „aktuálna dôchodková hodnota“, ktorú sporiteľ nedokáže ovplyvniť, a ktorá každý rok rastie podľa priemernej mzdy¹³. Podľa Sociálnej poisťovne výška ADH v roku 2022 predstavuje 15,13 eura.¹⁴ Pokiaľ sa sporiteľ rozhodne vstúpiť aj do druhého piliera, jeho príjem na dôchodku bude v konečnom dôsledku plynúť z dvoch zdrojov¹⁵, čo môžeme brať ako istú formu diverzifikácie. Treba však brať do úvahy, že týmto sa sporiteľovi bude príjem z prvého piliera pomerovo krátiť a to podľa toho, aké dlhé obdobie strávil v druhom pilieri. Krátenie dôchodku z prvého piliera je upravené zákonom číslo 461/2003 §66 odsek 6.¹⁶ Aj keď sa suma dôchodku z prvého piliera kráti, netreba to brať ako dôvod na nevyužitie druhého piliera. Suma, o ktorú si sporiteľ môže dôchodok prilepšiť a možnosť čerpania dôchodku aspoň z dvoch zdrojov tento fakt prevažuje.

1.4. II. pilier dôchodkového sporenia

Ako sme už vyššie uviedli, druhý dôchodkový pilier má spolu s tým prvým zabezpečiť sporiteľovi príjem v poproduktívnom veku a v prípade jeho úmrtia poskytnúť príjem pozostalým jeho dedením. Pokiaľ sporiteľ nedosiahol vek 35 rokov je vstup do

¹² MIHÁL, Jozef. Dôchodky: ako získať čo najlepšiu penziu. Bratislava: Relia, 2020. s. 173. ISBN 978-80-99950-04-8.

¹³ MIHÁL, Jozef. Dôchodky: ako získať čo najlepšiu penziu. Bratislava: Relia, 2020. s. 13. ISBN 978-80-99950-04-8.

¹⁴ Aktuálna dôchodková hodnota. Sociálna poisťovňa [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na internete: <https://www.socpoist.sk/aktualna-dochodkova-hodnota/66763s>

¹⁵ II. pilier - starobné dôchodkové sporenie. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na internete: <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/ii-pilier-starobne-dochodkove-sporenie/>

¹⁶ MIHÁL, Jozef. Dôchodky: ako získať čo najlepšiu penziu. Bratislava: Relia, 2020. s. 55. ISBN 978-80-99950-04-8.

druhého piliera založený na dobrovoľnosti. Na rozdiel od prvého piliera nesie ten druhý prívlastok kapitalizačný¹⁷ a zásluhový¹⁸. Určujúcim faktorom je tak v tomto prípade výška príspevku, ktorú sa sporiteľ rozhodne prispievať. Výber týchto príspevkov má síce na starosti Sociálna poisťovňa, no tá je povinná ich postúpiť ďalej do sporiteľom vybranej dôchodkovej správcovskej spoločnosti. Tá ich následne pripisuje na osobné účty sporiteľov v jednotlivých fondoch.¹⁹

Sporenie v druhom pilieri je zložené z dvoch fáz, sporiacej a výplatnej. V sporiacej fáze si sporiteľ vyberie fond, v ktorom chce, aby sa mu zhodnocovali všetky jeho príspevky. Sporiteľ pri tom môže využiť aj tzv. dobrovoľné príspevky, ktoré sa posielajú navyše od povinnej zákonom stanovenej sumy. Tie nie sú ničím viazané a sporiteľ s nimi môže narábať podľa vlastného uváženia. Za tieto úkony si podľa zákona môže DSS účtovať 3 druhy odmien, konkrétne za správu fondu, za vedenie účtu a za zhodnocovanie majetku v danom fonde. Keď sa vek sporiteľa začne približovať veku odchodu do starobného dôchodku, DSS mu začne jeho nasporené prostriedky presúvať do bezpečnejších, no menej výnosných dlhopisových fondov. Takéto konanie zo strany DSS má zabezpečiť, aby nasporené sumy nepodliehali volatilita a aby pri odchode do dôchodku sporiteľa nemali nasporené omnoho menej ako očakávali niekoľko rokov dozadu. Premiestňovanie prostriedkov prebieha približne 10 až 15 rokov pred odchodom do dôchodku, aby sa zaistilo maximálne zhodnotenie úspor no pri minimalizácii rizika ich straty. Za vstup do výplatnej fázy sa považuje začatie poberania starobného dôchodku ale aj vyplácanie predčasného a pozostalostného dôchodku. Tiež aj výnos z investovania, ktorý sa vypláca sporiteľom, ktorí síce dosiahli dôchodkový vek, no nepožiadali o dôchodok.²⁰

¹⁷ II. pilier - starobné dôchodkové sporenie. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na internete: <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/ii-pilier-starobne-dochodkove-sporenie/>

¹⁸ MIHÁL, Jozef. Dôchodky: ako získať čo najlepšiu penziu. Bratislava: Relia, 2020. s. 172. ISBN 978-80-99950-04-8.

¹⁹ II. pilier - starobné dôchodkové sporenie. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na internete: <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/ii-pilier-starobne-dochodkove-sporenie/>

²⁰ Výhody sporenia v druhom pilieri. Asociácia dôchodkových správcovských spoločností [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na internete: <https://www.adss.sk/druhy-pilier#vyhody-sporenia-v-druhom-pilieri>

1.4.1. Dôchodkové správcovské spoločnosti a dôchodkové fondy

Aktuálne máme na Slovensku 5 dôchodkových správcovských spoločností. Tie majú v správe povinne aspoň jeden garantovaný fond a jeden negarantovaný fond. V ponuke DSS sa môžu okrem týchto fondov nachádzať aj iné, či už garantované alebo negarantované fondy, pričom garantovaný je spravidla dlhopisový. Ponuku negarantovaných fondov tvoria zväčša akciové alebo indexové fondy. Samozrejme, negarantované fondy môžu priniesť vyšší výnos, no prinášajú so sebou aj vyššie riziko a teda pokiaľ si chce sporiteľ sporiť v dvoch fondoch, aspoň jeden z nich musí byť garantovaný. Dnes dôchodkové správcovské spoločnosti vedú veľkú ponuku sporiacich fondov a je teda čisto na sporiteľovi, aby si vybral fond, ktorý zodpovedá jeho situácii a rizikovému profilu.²¹ Až 920 tisíc osôb z celkových 1,7 milióna v druhom pilieri si sporia v garantovaných fondoch a to aj vďaka presunu všetkých prostriedkov do garantovaných fondov v roku 2013.²²

Podľa údajov Asociácie dôchodkových správcovských spoločností vykazovali garantované fondy všetkých 5 spoločností zhodnotenie od svojho založenia v rozmedzí od 1,461 % po 2,148 % ročne.²³ Pokiaľ si tieto údaje položíme oproti vývoju inflácie na našom území a počtu sporiteľov v garantovaných fondoch, zistíme, že veľká časť populácie často nezhodnocuje svoje úspory. V niektorých obdobiach im inflácia z ich úspor uberá. Pokiaľ by sa sporitelia viac zaujímali o zhodnocovanie svojich úspor, istotne by sa to prejavilo aj na výške ich dôchodku, ktorá znateľne trpí aj tým, že úspory sa nachádzajú v garantovaných fondoch.

²¹ Asociácia dôchodkových správcovských spoločností [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.adss.sk/>

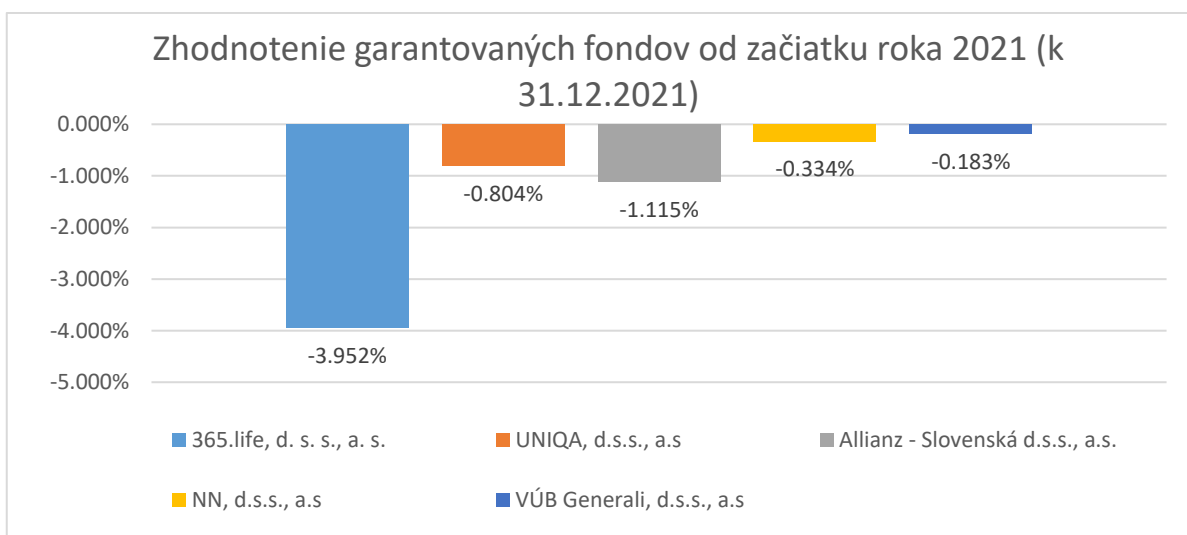
²² Počet sporiteľov. Asociácia dôchodkových správcovských spoločností [online]. [cit. 2022-4-18]. Dostupné na: https://www.adss.sk/preview-file/adss_pocet_sporitelov_22_03-735.pdf

²³ Údaje o dôchodkových fondoch k 25.2.2022. Asociácia dôchodkových správcovských spoločností [online]. [cit. 2022-4-18]. Dostupné na: https://www.adss.sk/preview-file/adss_22_02_25-721.pdf

Graf 1: Inflácia na Slovensku

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, vlastné spracovanie

Graf2: Zhodnotenie garantovaných fondov za rok 2021

Zdroj: Asociácia dôchodkových správcovských spoločností, vlastné spracovanie

Môžeme sa taktiež stretnúť s pojmom „minimálny dôchodok“. Do platnosti sa zaviedol 1.7.2015 a jeho podstatou je poskytnutie príjmu poistencovi na aspoň takú úroveň, aby sa vyhol poberaniu dávky v hmotnej núdzi. Sociálna poisťovňa automaticky vyhodnocuje a rozhoduje o priznaní minimálneho dôchodku a tak nie je potreba oň žiadať. Na akú vysokú sumu minimálneho dôchodku má poistenec nárok rozhoduje koľko rokov odvádzal „dôchodkové poistenie na účely minimálneho dôchodku“. Sumy sa

pohybujú v rozmedzí od 334,30 eura za 30 rokov dôchodkového poistenia až po 441,50 eura za 50 rokov odvádzania dôchodkového poistenia.²⁴

Pokiaľ sa však pozrieme na štatistiky priemerných dôchodkov vyplácaných sociálnou poisťovňou, môžeme si všimnúť, že výška priemeru a minima sa až tak neodlišuje. Podľa údajov hodnota priemerného starobného dôchodku v Slovenskej republike medzi 30. novembrom 2021 a 31. januárom 2022 vzrástla z 505,15 eura na hodnotu 511,63 eura. V prípade 50 rokov platenia dôchodkového poistenia ide o rozdiel len 70,13 eura.²⁵ Tieto relatívne malé rozdiely by mohli slúžiť ako motivácia na zabezpečenie si dodatočných príjmov na obdobie staroby.

1.5. Doplnkové dôchodkové sporenie

Ako už z názvu vyplýva, doplnkové dôchodkové sporenie (predtým poistenie) má mať za účel doplniť alebo navýšiť príjem na dôchodku, respektíve zabezpečiť príjem nad rámec priznaného štátneho starobného alebo iného typu dôchodku od Sociálnej poisťovne.²⁶ Ľudia, ktorí si vstup do tretieho piliera vybrali dobrovoľne, využívajú túto metódu ako istú formu poistenia pred neistotou vývoja dôchodkovej politiky zo strany štátu a iných externalít.

Pokiaľ má človek záujem o doplnkové dôchodkové sporenie, musí splniť niekoľko podmienok. Pre vstup do 3 piliera musí byť osoba, respektíve zamestnanec starší ako 18 rokov. Na to, aby sa stal účastníkom v dôchodkovom sporení musí najskôr uzatvoriť tzv. účastnícku zmluvu s doplnkovou dôchodkovou spoločnosťou, ktorú si sám vybral. Uzatvorenie takejto zmluvy je založené na dobrovoľnosti okrem skupiny ľudí, ktorých práca spadá do tzv. rizikových prác.²⁷ V takomto prípade zákon ukladá povinnosť uzatvoriť účastnícku zmluvu a to najneskôr do 30 dní po nástupe do zamestnania.²⁸ Pri

²⁴ Minimálny dôchodok od roku 2021. Sociálna poisťovňa [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.socpoist.sk/minimalny-dochodok-od-roku-2021/69148s>

²⁵ Priemerná výška vyplácaných dôchodkov (v mesiacoch). Sociálna poisťovňa [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.socpoist.sk/priemerna-vyska-vyplacanych-dochodkov--v-mesiacoch-/1600s>

²⁶ § 2 ods. 2 Zákona č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov

²⁷ III. pilier - doplnkové dôchodkové sporenie. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/iii-pilier-doplnkove-dochodkove-sporenie/>

²⁸ § 5 ods. 2 Zákona č. 650/2004 Z. z. zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov

bežných povolaniach nie je zákonnou povinnosťou pre zamestnávateľa tento typ zmluvy uzatvoriť. Avšak, pokiaľ tak urobí a uzatvorí zamestnávateľskú zmluvu a teda prispieva zamestnancom do tretieho piliera, zvyšuje tým atraktivitu pracovnej pozície. Takáto podniková politika je však skôr spájaná s modernými a progresívnymi spoločnosťami a nie s podnikmi so zastaralým vedením, ktorých je na Slovensku stále veľké množstvo.

Sporenie v treťom pilieri môžeme po uzavretí zmluvy rozdeliť do dvoch častí a to na sporiacu a výplacnú fázu. Sporiaca fáza znamená pre účastníka obdobie, počas ktorého odvádza on, alebo v prípade dobrej sociálnej politiky podniku aj jeho zamestnávateľ, príspevky na zhodnotenie. Po uzatvorení pracovnej zmluvy, z ktorej priamo nevyplýva účasť zamestnávateľa na doplnkovom dôchodkovom sporení, nastáva tzv. čakacie obdobie. Počas tohto obdobia sa dohodne samotné platenie príspevkov a aj ich výška. Tieto informácie ako aj dĺžku čakacieho obdobia možno dohodnúť v kolektívnej zmluve medzi zamestnávateľom a odborovou organizáciou, prípadne splnomocnenými zástupcami zamestnancov. Toto obdobie však musí trvať do jedného roka.²⁹ Pokiaľ sa jedná o zamestnanca, ktorý vykonáva tzv. rizikové práce, má zamestnávateľ povinnosť platiť príspevky odo dňa nástupu do práce, pričom samotný zamestnanec si môže zvoliť, či bude platiť príspevky tiež a zvýši si tým nasporenú sumu.³⁰

V rámci sporiacej fázy si môže zamestnanec sám určiť, ktorý fond bude využívať na zhodnocovanie príspevkov na obdobie staroby. Má možnosť sporiť si v jednom alebo aj viacerých fondoch.³¹ Voľba konkrétnych fondov v ním zvolenej DDS už závisí od jeho aktuálnej situácie a vzťahu k riziku. Pokiaľ si sporiteľ zvolí určitý fond na základe svojich preferencií a na svojom ročnom výpise o sporení zistí, že nie je spokojný so zhodnotením, môže požiadať o prestup do iného, výkonnejšieho fondu. V rámci jednej DDS je prestup medzi jednotlivými fondami nespoplatnený. Pokiaľ sa sporiteľ rozhodne, v rámci prestupu medzi fondami, zmeniť aj DDS a od uzavretia zmluvy ešte neuplynul ani jeden rok, potom má DDS nárok na 5 % zo zostatkovej sumy na účte sporiteľa. Pokiaľ uplynul

²⁹ § 2 ods. 3 Zákona č. 650/2004 Z. z. zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov

³⁰ III. pilier - doplnkové dôchodkové sporenie. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/iii-pilier-doplncove-dochodkove-sporenie/>

³¹ III. pilier - doplnkové dôchodkové sporenie. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/iii-pilier-doplncove-dochodkove-sporenie/>

viac ako rok od uzatvorenia zmluvy, prestup sa stáva bezplatným.³² Je vhodné, aby ku koncu sporiacej fázy sporiteľ jeho fondy nenechal, respektíve nemal svoje prostriedky vo volatilných fondoch. Je to najmä za účelom, aby stav jeho účtu nepodliehal veľkým výkyvom na trhu a krátko pred penziou neprišiel o časť svojich úspor. Preto sa v praxi presúvajú prostriedky do dlhopisových fondov, kde je zhodnotenie síce nižšie no minimalizuje sa tým riziko. Preto je vhodné premyslieť si, akú sumu do ktorého fondu posielame na zhodnotenie.

Suma, ktorú odvádzajú na mesačnej báze účastníci doplnkového dôchodkového sporenia sa vopred určí buď v účastníckej alebo v zamestnaneckej zmluve, podľa toho, či ide o zamestnanca alebo zamestnávateľa. Pokiaľ zamestnávateľ neprispieva, potom v už spomínanej kolektívnej zmluve môžu zástupcovia zamestnancov, či už ide o odbory alebo iný orgán, vyjednať istú formu participácie. Tu sa dohodnú náležitosti ako výška príspevkov, spôsob ich platenia a rôzne iné podmienky. Nakoľko je pri rizikových prácach zamestnávateľ povinný participovať, má aj určenú minimálnu výšku príspevku. Tá by nemala byť menšia ako 2 % z vymeriavacieho základu zamestnanca.³³ Aj na základe výšky príspevku od zamestnávateľa sa ďalej zamestnanec rozhodne o svojom príspevku do tretieho piliera. Či ho dorovná, navýši alebo prípadne nedá žiadny.

V kontexte problematiky príspevkov je vhodné, aby sme si zadefinovali pojem „doplnková dôchodková jednotka“ (ďalej len DDJ) a princíp jej fungovania. DDJ je vedená na účtoch klientov, pričom vyjadruje ich podiel na celkovom majetku doplnkového fondu, či už ide o príspevkový alebo výplatný.³⁴ V deň keď DDS zriadi nový doplnkový dôchodkový fond, je hodnota DDJ určená zákonom konkrétne na 0,033194 eura. V nasledujúce dni už podlieha výpočtu a to konkrétne ako „podiel čistej hodnoty majetku v doplnkovom dôchodkovom fonde a počtu všetkých doplnkových dôchodkových jednotiek evidovaných na osobných účtoch všetkých účastníkov alebo poberateľov dávok v doplnkovom dôchodkovom fonde v deň výpočtu.“³⁵ Z tohto faktu

³² Otázky a odpovede. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/iii-pilier-doplnkove-dochodkove-sporenie/otazky-odpovede/>

³³ § 13 ods. 3 Zákona č. 650/2004 Z. z. zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov

³⁴ Slovník sporiteľa. Doplnková dôchodková spoločnosť Tatra banky, a.s. [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.ddstatrabanky.sk/app/slovník.html?letter=D>

³⁵ § 47 ods. 5 zákona č. 650/2004 Z. z. zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov

môžeme vyvodit', že hodnota DDJ v čase kolíše a od toho sa odvíja aj hodnota majetku na osobných účtoch. Potom v prípade poklesu tejto hodnoty sa za príspevky poslané na účet môže nakúpiť väčší objem DDJ. V prípade následného zvýšenia jej hodnoty sa majetok na účte o to viac zhodnotí. O to vyšší dôchodok môže mať sporiteľ vo výplatnej fáze.

Po sporiacej fáze prichádza na rad výplatná. Pokiaľ sporiteľ chce začať poberať dávky, musí v prvom rade vyplniť dokument, v ktorom žiada o priznanie takejto dávky. Následne dotyčná DDS posúdi všetky náležitosti žiadosti a či klient splnil všetky zákonné podmienky na priznanie dávky. Spôsob vyplatenia môže nadobúdať rôzne podoby. Tento fakt môže byť ovplyvnený aj typom zmluvy, ktorú má sporiteľ uzatvorenú s DDS. Spôsoby vyplácania a aj podmienky na vyplatenie týchto dávok sa totiž do istej miery môžu líšiť, pokiaľ sporiteľ uzatvoril zmluvu pred 1. januárom 2014 alebo po ňom, respektíve podpísal dodatok k už existujúcej zmluve, ktorá bola podpísaná medzi sporiteľom a DDS pred spomenutým dátumom. Podľa toho, či je súčasťou zmluvy aj dávkový plán sa z doplnkového dôchodkového sporenia vyplácajú nasledovné dávky:

Tabuľka 1: Druhy vyplácaných dávok

Do 31.12.2013 (s dávkovým plánom)	Od 1.1.2014 (bez dávkového plánu)
„doplnkový starobný dôchodok, a to vo forme doživotného alebo dočasného doplnkového starobného dôchodku,	doplnkový starobný dôchodok, a to vo forme doživotného alebo dočasného doplnkového starobného dôchodku,
doplnkový výsluhový dôchodok, a to vo forme doživotného alebo dočasného doplnkového výsluhového dôchodku,	doplnkový výsluhový dôchodok, a to vo forme doživotného alebo dočasného doplnkového výsluhového dôchodku,
jednorazové vyrovnanie,	jednorazové vyrovnanie,
predčasný výber	odstupné ³⁶

Zdroj: III. pilier - doplnkové dôchodkové sporenie. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/iii-pilier-doplnkove-dochodkove-sporenie/>

Dávkové plány ukotvené v zmluve umožňovali sporiteľom rôzne benefity. Napríklad dávkové plány do 14.2.2006 umožňovali výplatu doplnkového starobného dôchodku už po dožití sa 50 rokov a zároveň aj jednorazové vyplatenie. Pri zmluve do 31.12.2013 už bola podmienka veku zmenená na 55 rokov a zároveň bola podmienená minimálne 10

³⁶ III. pilier - doplnkové dôchodkové sporenie. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/iii-pilier-doplnkove-dochodkove-sporenie/>

rokmi sporenia. Následne od roku 2014 bolo výhodou uplatnenie daňového bonusu, ktorým sa znižuje základ dane a tiež sa začal znižovať poplatok za správu. Avšak dodatok niesol so sebou aj obmedzenie týkajúce sa likvidity sporenia. Vlastné príspevky si sporiteľ síce mohol vybrať už po 10 rokoch sporenia, avšak príspevky zamestnávateľa až po dosiahnutí veku odchodu do dôchodku podľa prvého piliera.³⁷ Podmienky na priznanie jednotlivých dávok sú ďalej špecifikované v zákone číslo 650/2004 Z.z., respektíve v starých zmluvách v už spomínaných dávkových plánoch.

1.5.1. Výhody a nevýhody doplnkového dôchodkového sporenia

Nakoľko je sporenie v treťom pilieri nepovinné, vzhľadom na demografický vývoj majú DDS v spolupráci so slovenskými autoritami akúsi „povinnosť“ motivovať ľudí pre jeho využitie. Vstup do tretieho piliera je tak spojený s rôznymi výhodami a bonusmi. Slúžia na zatraktívnenie doplnkového sporenia, čím sa snažia osloviť čo najväčšiu časť populácie. Každá inštitúcia popisuje iné typy výhod doplnkového dôchodkového sporenia. My sa pozrieme na výber niektorých z nich.

Ako lákadlo, by pre potencionálnych sporiteľov mala slúžiť daňová úľava. Tento typ zvýhodnenia môžu využiť sporitelia, ktorí podpísali dodatok k už existujúcej účastníckej zmluve alebo ju uzavreli po 1. januári 2014. Pokiaľ tak učinili, môžu si účastníci sporenia znížiť základ dane o sumu, ktorú doň prispeli. Je však obmedzená len do výšky 180 eur ročne. V praxi to znamená, že sporiteľ môže ročne zaplatiť na dani až o 34,2 eura menej, ako keby dodatok podpísaný nemal.³⁸ Do akej miery dokáže táto suma prilákať nových klientov môžeme len polemizovať. Za uváženie stojí aj fakt, že sa prezentuje len suma, o ktorú sa dá znížiť základ dane a nie o koľko reálne zaplatíme menej na dani.

Pokiaľ sa človek rozhodne pre sporenie v treťom pilieri, stáva sa hodnota jeho osobného účtu predmetom dedenia. Tým môže myslieť, v prípade svojej smrti, aj na akési zabezpečenie svojich potomkov, prípadne inej „oprávnenej“ osoby. Napriek tomu, že nasporenú sumu na osobnom účte môžu potomkovia zdediť, k tomuto nedochádza pokiaľ si sporiteľ zvolil vo výplatnej fáze doživotný doplnkový dôchodok. O dedenie sa jedná

³⁷ ONUFER, Marcel. 2017. Výhody a nevýhody 3. piliera. FINANCIEVPOHODE.SK [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://financievpohode.sk/vyhody-a-nevyhody-3-piliera/>

³⁸ POLICIAN, Milan. 2021. Daňové bonusy a daňová optimalizácia pre zamestnancov. Mojedane.sk [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.mojedane.sk/blog/danove-bonusy-a-danova-optimalizacia-pre-zamestnancov>

iba pokiaľ ide o dočasný doplnkový starobný dôchodok, prípadne dočasný doplnkový výsluhový dôchodok.

Ďalšou výhodou podľa NBS je aj jednoduchosť v rámci sporenia v treťom pilieri. Účastník sporenia má relatívne veľkú možnosť výberu a spravovania úspor. Zákon mu umožňuje voľný výber fondov, či už sa rozhodne sporiť len v jednom alebo vo viacerých. Tak isto aj bezplatnú zmenu vybranej DDS pokiaľ v nej sporí viac ako jeden rok. Môže meniť výšku svojich príspevkov podľa jeho aktuálnej situácie, mať prehľad o svojom účte, zmluve a službách rýchlo napríklad na webových stránkach danej DDS.³⁹ Okrem spomenutých zákonných výhod, spoločnosti ponúkajú aj bonusy a zľavy na rôzne služby, ktoré poskytujú v rámci svojho podnikania. Ako príklad môžeme uviesť, možnosť v niektorých DDS, získať zľavu na povinné zmluvné, havarijné a iné typy poistenia.⁴⁰ Práve takéto prepojenia vo zvýhodneniach majú vysokú šancu prilákať nových klientov, ktorí už využívajú spomenuté služby.

No medzi najvýznamnejšie výhody celého tretieho piliera sú bezpochyby príspevky od zamestnávateľa. Takýmto príspevkom získava sporiteľ možnosť si na svojom účte nasporiť oveľa viac prostriedkov, ako keby si sporil osamote. Ako možné negatívum sa však môže javiť situácia pokiaľ je tento príspevok dohodnutý v malej výške alebo príspevok zo strany zamestnávateľa nie je vôbec žiadny. V takomto prípade si musí sporiteľ zrátať a zvážiť náklady spojené s takýmto sporením a takisto jeho výkonnosť. Toto môže viesť ku zisteniu, že takéto sporenie nie je vôbec výhodné a investovanie svojich prostriedkov do iných foriem sporenia môže byť žiadúce. Takýto príspevok je však výhodný aj pre zamestnávateľa. Ten si môže jeho príspevok pre zamestnancov zahrnúť do daňových nákladov, avšak maximálne do výšky 6 % zo zamestnancovej hrubej mzdy.⁴¹ To sa následne premietne do nižšej zaplatenej dane, čo je dôležité pre každého zamestnávateľa, ktorý chce minimalizovať výšku odvodov do štátu. Pokiaľ je teda príspevok do 6 % zo mzdy, pre zamestnávateľa je tento náklad len vo výške, ktorú prispeje zamestnancovi a ako bonus nižšia zaplatená daň, čím tvorí obraz o sociálnej

³⁹ Doplnkové dôchodkové sporenie (III. pilier): Základná charakteristika. Národná banka Slovenska [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/dohlad/dochodkove-sporenie/doplnkove-dochodkove-sporenie-iii-pilier/zakladna-charakteristika>

⁴⁰ Doplnkové dôchodkové sporenie: Získajte kontrolu nad svojím dôchodkom. Uniqa.sk [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.uniqa.sk/dochodky/iii-pilier/doplnkove-dochodkove-sporenie/>

⁴¹ BURDA, František. 2022. 3.PILIER – AKÉ MÁ VÝHODY A ČO O ŇOM TREBA VEDIET. FINGO.SK [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.fingo.sk/blog/treti-pilier-je-danovo-zvyhodneny/>

politike podniku. Zamestnávateľom sa však nepáči akékoľvek ďalšie zvyšovanie výdavkov pri už známom vysokom daňovo-odvodovom zaťažení na Slovensku. Podľa toho aký vysoký je príspevok zamestnávateľa, môžeme určiť významnosť tejto výhody.

Medzi hlavné negatíva doplnkového dôchodkového sporenia môžeme okrem iného zaradiť poplatky spojené s vedením účtu u konkrétnych DDS. Pokiaľ si totiž sporiteľ sporí sám, bez príspevku od zamestnávateľa, môže ho v konečnom dôsledku vyjsť samotný účet pridraho. DDS si môže podľa zákona od sporiteľov nárokovať 3 typy poplatkov za sporenie v ich doplnkovom fonde.

Prvý typ poplatku je druhom odplaty DDSke za celkovú správu príspevkového, respektíve výplatného fondu. Táto suma za posledných 8 rokov prešla niekoľkými legislatívnymi zmenami, a teda jej výška má jasnú klesajúcu tendenciu z niekdajších 1,8 % na súčasných 1,2 %.⁴² Najvyššia hodnota poplatku bola v roku 2013 dokonca až 2,34 %.⁴³ Zákon ďalej jasne definuje výšku tejto odmeny nasledovne: “Odplata za správu doplnkového dôchodkového fondu za jeden rok správy doplnkového dôchodkového fondu nesmie presiahnuť:

- a) 1,2 % z priemernej ročnej čistej hodnoty majetku v príspevkovom doplnkovom dôchodkovom fonde,
- b) 0,6 % z priemernej ročnej čistej hodnoty majetku vo výplatnom doplnkovom dôchodkovom fonde.”⁴⁴

Zároveň je dôležité spomenúť aj fakt, že DDS stráca nárok na tento druh odplaty pokiaľ fond vykáže zhodnotenie v negatívnych číslach.⁴⁵ Toto opatrenie je logickým krokom na ochranu sporiteľov a motiváciou pre manažérov jednotlivých fondov k opatrným investičným rozhodnutiam, ktoré však stále odmeňujú aj vysoké zhodnotenie. Na základe daného vzorca sa tento druh odplaty odpočíta z majetku fondu hneď ďalší deň po jej určení, pričom počet jednotlivých doplnkových dôchodkových jednotiek na osobných účtoch ostane nedotknutý.⁴⁶

⁴² Doplnkové dôchodkové sporenie: Získajte kontrolu nad svojím dôchodkom. Uniqa.sk [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.uniqa.sk/dochodky/iii-pilier/doplnkove-dochodkove-sporenie/>

⁴³ ONUFER, Marcel. 2017. Výhody a nevýhody 3. piliera. FINANCIEVPOHODE.SK [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://financievpohode.sk/vyhody-a-nevyhody-3-piliera/>

⁴⁴ § 35a ods. 1 zákona č. 650/2004 Z. z. zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov

⁴⁵ § 35a ods. 1 zákona č. 650/2004 Z. z. zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov

⁴⁶ § 35a ods. 3 zákona č. 650/2004 Z. z. zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Ako negatívum môžeme ďalej uviesť často meniacu sa legislatívu ohľadom sporenia.⁴⁷ Pokiaľ sa sporitelia chcú zabezpečiť na dôchodok, chcú mať istotu ohľadom ich budúcnosti. Toto momentálne tretí pilier neposkytuje, nakoľko práve neistota podmienok do budúcnosti môžu odrádzať investorov od zverenia svojich prostriedkov práve tretiemu pilieru. Pokiaľ vývoj v legislatíve nedosiahne jasné podmienky, ktoré nebudú výsledkom politického boja, veľa ľudí nebude túto možnosť zvažovať.

Pre porovnanie, keby sme sa pozreli na súkromnú spoločnosť pre správu investícií Finax, tak si môžeme všimnúť, že minimálne ich poplatky za správu sú podstatne nižšie ako tie u DDSiek. Spomenutá spoločnosť sa prezentuje tým, že pokiaľ im zveríte svoje úspory, potom zaplatíte iba 1 % za správu vášho portfólia plus daň z pridanej hodnoty.⁴⁸ Pokiaľ sa však sporiteľ rozhodne zainvestovať namiesto podielových do ETF fondov môže sa tak vyhnúť 19 % dani.⁴⁹ Spoločnosť využíva stratégiu, ktorú dovoľuje zákon, ktorý umožňuje v prípade držania ETF cez jeden rok, aby zhodnotenie bolo oslobodené od dane a teda klientom prinieslo vyššie zárobky. Ďalšie druhy poplatkov sú tiež nulové, čo však ešte stále môžeme pripísať bojom o trhové postavenie.

Tabuľka 2: Výhody a nevýhody tretieho piliera

Výhody	Nevýhody
<ul style="list-style-type: none"> • Príspevky zamestnávateľa • Daňové zvýhodnenie pre zamestnanca • Daňová zvýhodnenie pre zamestnávateľa • Dedenie • Jednoduchosť 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoké poplatky • Nízke príspevky zamestnávateľa • Nízke zhodnotenie • Viazanosť príspevkov • Časté legislatívne zmeny

Zdroj: vlastné spracovanie na základe literárnej rešerše

⁴⁷ ONUFER, Marcel. 2017. Výhody a nevýhody 3. piliera. FINANCIEVPOHODE.SK [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://financievpohode.sk/vyhody-a-nevyhody-3-piliera/>

⁴⁸ INTELIGENTNÉ PORTFÓLIO ZA DOSTUPNÉ CENY: Jednoduchá poplatková štruktúra pre riadené portfóliá. Finax [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.finax.eu/sk/o-nas/cennik>

⁴⁹ Poplatky a zľavy. Finax [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.finax.eu/sk/o-nas/caste-otazky-faq#poplatky-1>

1.5.2. Legislatívna úprava

Doplňkové dôchodkové sporenie je predmetom mnohých legislatívnych zmien. Primárne ho upravuje zákon č. 650/2004 Z.z., ale dopĺňa ho mnoho opatrení, napríklad opatrenie č. 411/2019, ktorým sa ustanovili výpisy z osobných účtov sporiteľov. V priebehu rokov dochádzalo k úpravám z rôznych dôvodov. Od roku 2009 sa zaviedla tzv. „liberalizácia investovania“, ktorá priniesla viac možností v rámci finančných nástrojov ale tak isto aj zmenšenie obmedzení v doplnkových dôchodkových fondoch. Tiež sa zaviedla DDJ, ktorá prispela k oveľa vyššej transparentnosti v rámci doplnkového sporenia. Táto reforma mala za cieľ primárne zvýšiť význam doplnkového sporenia. V roku 2010 došlo k ďalšej zmene. Tento krát sa upravovali odplaty plynúce DDS, ktoré boli v nevyhovujúcom stave. Zaviedli sa variabilné odplaty za zhodnotenie, čo viedlo k motivácií zhodnocovať majetok a tiež sa pomohlo konkurencii na trhu vďaka uvoľneniu poplatkov za prestup medzi DDS. V roku 2014 začala platiť najväčšia novela zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení. Nakoľko sa v praxi zistilo, že toto sporenie neplní účel za akým bolo vytvorené a teda poskytnúť doplnkový príjem v starobe, bolo nutné vykonať početné zmeny v niekoľkých oblastiach doplnkového sporenia. Týkalo sa to oblastí opatrení na zatraktívnenie, vyplácaných dávok, poskytovania informácií zo strany DDS, ale aj investovania a regulácie v rámci doplnkového dôchodkového sporenia. Medzi tie aktuálnejšie zmeny v platnosti môžeme zaradiť tie z a po roku 2020, ktorými sa odkladala povinnosť zamestnávateľom platiť príspevky za zamestnancov z dôvodov týkajúcich sa ochorenia Covid-19.⁵⁰

1.5.3. Doplnkové dôchodkové spoločnosti

„Doplnková dôchodková spoločnosť je akciová spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky, ktorej predmetom činnosti je vytváranie a správa doplnkových dôchodkových fondov na účel vykonávania doplnkového dôchodkového sporenia, a to na základe povolenia na vznik a činnosť doplnkovej dôchodkovej spoločnosti (ďalej len

⁵⁰ Najvýznamnejšie zmeny v III. pilieri. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na internete: <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/iii-pilier-doplnkove-dochodkove-sporenie/uzitocne-linky/>

„povolenie“) udeleného Národnou bankou Slovenska.“⁵¹ Týmto povolením vykonáva Národná banka Slovenska prísny dohľad nad subjektami na tomto trhu. NBS sa vykonávaním dohľadu nad subjektami snaží dosiahnuť rôzne ciele. V princípe sa snaží zabezpečiť stabilitu, bezpečnosť a zaistiť dôveryhodnosť vo finančný trh, čím ochraňuje klientov aj ich úspory.⁵² Podmienok na udelenie povolenia je konkrétne 19, pričom sú konkretizované v zákone o doplnkovom dôchodkovom sporení.⁵³ DDS musí napríklad disponovať základným imanom najmenej 1 650 000 eur.

V súčasnosti pôsobia v Slovenskej republike 4 doplnkové dôchodkové spoločnosti. Sú nimi:

- DDS Tatra banky d. d. s., a. s.,
- NN Tatry – Sympatia, a. s.,
- Stabilita, d. d. s., a. s.,
- UNIQA, d. d. s., a. s.

Pokiaľ by sme sa pozreli na ich podiel na trhu môžeme si všimnúť, že dominantné postavenie účastníkov sporenia má spoločnosť NN Tatry – Sympatia, a.s. s necelou

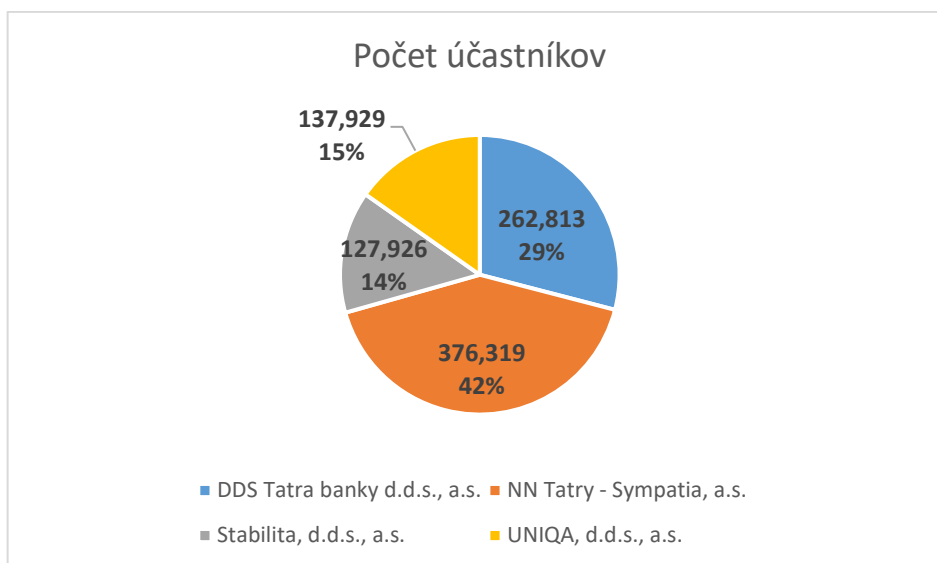
⁵¹ § 22 ods. 1 zákona č. 650/2004 Z. z. zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov

⁵² Doplnkové dôchodkové sporenie (III. pilier): Ciele dohľadu, hlavné funkcie a činnosti. Národná banka Slovenska [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/dohlad/dochodkove-sporenie/doplnkove-dochodkove-sporenie-iii-pilier/ciele-dohladu-hlavne-funkcie-a-cinnosti>

⁵³ § 23 ods. 1 zákona č. 650/2004 Z. z. zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov

polovicou trhu. Nasleduje DDS Tatra banky d. d. s., a.s. a s podobným zastúpením okolo 15 % majú Stabilita a Uniqa.

Graf 1: Počet účastníkov v jednotlivých DDS

Zdroj: Počet účastníckych zmlúv, Asociácia doplnkových dôchodkových spoločností

Dokopy si v DDS sporí niečo málo cez 900 tisíc ľudí. V porovnaní s druhým pilierom je to podstatne menej, presnejšie o 800 tisíc.⁵⁴ Pokiaľ si odoberieme časť populácie, ktorá využíva namiesto tretieho piliera iné formy investovania a sporenia na dôchodok, môžeme povedať, že táto možnosť stále nie je dostatočne populárna a rozšírená medzi obyvateľstvom. Môžeme polemizovať aké sú príčiny takejto situácie, či už ide o nízku finančnú gramotnosť Slovákov⁵⁵ alebo len nepopulárnosť tohto nástroja v rámci zabezpečenia sa na starobu kvôli jeho nedostatkom. Prípadne, čo by zvýšnú časť populácie presvedčilo, aby siahli po doplnkovom dôchodkovom sporení, či nižšie poplatky, atraktívnejšie zvýhodnenie, prípadne iné služby v rámci DDS.

⁵⁴ Počet sporiteľov v druhom pilieri presiahol 1,7 milióna. Asociácia dôchodkových správcovských spoločností [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.adss.sk/spravy/pocet-sporitelov-v-druhom-pilieri-presiahol-1-7-miliona-181>

⁵⁵ ŽIARANOVÁ, Zuzana. 2020. Sme finančne negramotný národ, školy to môžu zmeniť. Tatra banka, a. s. [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.tatrabanka.sk/sk/blog/tlacove-spravy/financna-gramotnost-slovensko/>

Za poplatky, ktoré si DDS nárokujú si v roku 2020 vykázali nasledovné zisky:

Tabuľka 3: Zisky jednotlivých DDS

Subjekt	Zisk po zdanení [tis. €]	Zisk po zdanení [% trhu]
DDS Tatra banky d. d. s., a. s.	859	15%
NN Tatry – Sympatia, a. s.	3 496	61%
Stabilita, d. d. s., a. s.	582	10%
UNIQA, d. d. s., a. s.	837	14%

Zdroj: Výročné správy DDS

Najvyššia časť zisku pochádza práve za odplatu za zhodnotenie vo fonde. Iné typy poplatkov tvorili oproti odmenám za zhodnotenie oveľa menšiu časť. V zákone môžeme nájsť aj presný spôsob pre výpočet odplaty, ktorú dostáva DDS za zhodnotenie majetku vo fonde v podobe rovnice na jej výpočet:

$$\bullet \quad "O_t = K \times NAV_t \times \left(\frac{AHDDJ_t}{maxAHDDJ_{t-1}} - 1 \right)$$

- O_t – výška odplaty za zhodnotenie majetku v doplnkovom dôchodkovom fonde pre deň t ,
- NAV_t – čistá hodnota majetku v doplnkovom dôchodkovom fonde platná pre deň t ,
- $AHDDJ_t$ – aktuálna hodnota doplnkovej dôchodkovej jednotky platná pre deň t ,
- $maxAHDDJ_{t-1}$ – maximálna hodnota doplnkovej dôchodkovej jednotky dosiahnutá po 1. Januári 2010 do dňa $t-1$,
- K – koeficient na určenie výšky odplaty za zhodnotenie majetku v doplnkovom dôchodkovom fonde, maximálne 0,20,
- t – pracovný deň bezprostredne predchádzajúci dňu výpočtu odplaty za zhodnotenie majetku v doplnkovom dôchodkovom fonde.”⁵⁶

⁵⁶ Vzorec na výpočet výšky odplaty za zhodnotenie majetku v príspevkovom doplnkovom dôchodkovom fonde. In: Príloha č. 1 k zákonu č. 650/2004 Z. z. v znení zákona č. 318/2013 Z. z.

1.5.4. Doplnkové fondy

DDS ponúkajú v rámci sporenia na výber rôzne doplnkové dôchodkové fondy (ďalej len DDF). Zákon ukladá povinnosť vytvoriť a spravovať jeden výplatný a jeden príspevkový DDF.⁵⁷ Podľa zákona sa pod správou DDF rozumie:

- a) „výber príspevkov a vymáhanie príspevkov,
- b) riadenie investícií, ktorým na účely tohto zákona je zhodnocovanie majetku v doplnkovom dôchodkovom fonde,
- c) administrácia.“⁵⁸

Klient si môže vybrať na základe vlastných preferencií a zverejnených informácií o konkrétnych fondoch, do ktorého sa rozhodne vstúpiť. Spoločnosti na svojich webových stránkach pravidelne aktualizujú informácie ohľadom svojich fondov ako je napríklad ich výkonnosť. DDSky mali v roku 2021 vo svojej správe každá hneď niekoľko fondov. Týmto sa snažia prilákať klientov a vyhovieť ich požiadavkám na zhodnotenie a vzťah k riziku. Každá spoločnosť však pristupuje k portfóliu fondov rôzne. DDS Tatra banky má svoje fondy rozdelené podľa veku odchodu do dôchodku, čím sa snaží uľahčiť sporiteľom celý priebeh sporenia. Riadi sa teda stratégiou, aby sa prostriedky najskôr zhodnotili a potom sa zabezpečili voči volatilitě.⁵⁹ Naopak spoločnosť NN, ktorá má vo svojej ponuke až 4 fondy a jeden výplatný, umožňuje slobodnú voľbu vo výbere ich fondov, podľa vyhovujúceho rizika.⁶⁰

1.6. Päťpilérový dôchodkový systém Svetovej banky

Svetová banka vytvorila dôchodkový systém založený na piatich pilieroch. Ku konceptu troch pilierov pridáva ďalšie dva dodatočné piliere: základný (nulový) a nefinačný (štvrtý). Svetová banka sa týmto systémom pozerá na problematiku dôchodkových systémov ako na zloženie portfólia. Viacpilierovým systémom sa snaží

⁵⁷ III. pilier - doplnkové dôchodkové sporenie. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/iii-pilier-doplnkove-dochodkove-sporenie/>

⁵⁸ § 23 ods. 1 zákona č. 650/2004 Z. z. zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov

⁵⁹ Doplnkové dôchodkové sporenie (DDS). Tatra banka, a. s. [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na internete: <https://www.tatrabanka.sk/sk/personal/sporenie-investovanie-poistenie/dochodok/doplnkove-dochodkove-sporenie/>

⁶⁰ Fondy. NN Tatry – Sympatia [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na internete: <https://tatryympatia.nn.sk/fondy/>

diverzifikovať príslušné riziká. Prináša výhody viacerých pilierov s rôznymi charakteristikami, ktoré spojením prinášajú želané, ako individuálne, tak spoločenské výhody. Celý systém stavia na fakte, že korelácia faktorov, ktoré ovplyvňujú jednotlivé piliere je minimálna a v niektorých prípadoch aj negatívna. Týmto sa zaistí efektívnejšie a účinnejšie poskytovanie dôchodkov, vzhľadom na diverzifikované riziko. Nakoľko ide o rozšírenie trojpilierového systému, definície prvých troch pilierov ostávajú rovnaké. Čo sa týka nultého piliera, Svetová banka ho definuje ako nepríspevkový, pričom ponúka základnú (minimálnu) úroveň ochrany. Rieši problém celoživotnej chudoby a absencie likvidity a možnú neúčast' na pracovnom trhu, s čím súvisí neschopnosť vytvárať akékoľvek úspory. Tento pilier je však úzko spojený s fiškálnou politikou a je tak naviazaný na dostupnosť prostriedkov v rozpočtoch. Štvrtý pilier popisuje Svetová banka ako rodinnú a multigeneračnú pomoc, ako finančnú, tak aj nefinančnú. Spolieha sa teda na rodinných príslušníkov jednotlivých dôchodcov a formálne sociálne programy na ich zabezpečenie v starobe. Hovorí, ako o zabezpečení bývania, zdravotnej starostlivosti, ale tak isto aj o zabezpečení dodatočného príjmu a iných nefinančných prostriedkov. V princípe môžeme tvrdiť, že štvrtý pilier už funguje na neformálnej báze. Nie je síce nijak legislatívne zadefinovaný, no v realite sa deti často starajú o svojich rodičov, či už finančne alebo nefinančne v rámci akejkoľvek pomoci, čo popisuje práve tento systém Svetovej banky.⁶¹

Na hodnotenie kvality dôchodkových systémov svetová banka používa 6 primárnych kritérií. Sú nimi primeranosť, udržateľnosť, predvídateľnosť, cenová dostupnosť, spravodlivosť a robustnosť systému. Primeraný systém by mal vytvárať podmienky na to, aby sa predišlo chudobe v starobe. Cenovo dostupný systém sa nachádza vo finančných medziach jednotlivcov a spoločnosti, pričom nemá neudržateľné fiškálne dôsledky. Udržateľnosťou sa charakterizuje taký systém, ktorého financovanie v predvídateľnom horizonte prejavuje známky udržateľnosti, teda nehrozí mu kolaps. Spravodlivosť chápe ako zabezpečenie prerozdelenia príjmov od bohatých k chudobným a poskytuje rovnaký prospech za rovnaký príspevok. Predvídateľnosť je založená na špecifikácii vzorca dávky v zákone, pričom je vytvorený tak, že chráni jednotlivca pred infláciou a úpravami mzdy alebo výkyvmi v cenách aktív pred

⁶¹ WANG, Peijie a kol. Retirement, Pension Systems and Models of Pension Systems. In: Economics Working Paper No. 1402 [online]. 2014 [cit. 2022-05-17]. Dostupné z: doi:10.13140/2.1.2667.8404

odchodom do dôchodku. Robustný systém je schopný ustáť aj veľké šoky tvorené ekonomickou, demografickou a politickou volatilitou.⁶²

⁶² HOLZMANN, Robert, Richard Paul HINZ a Mark DORFMAN. PENSION SYSTEMS AND REFORM CONCEPTUAL FRAMEWORK. The World Bank [online]. 2008 [cit. 2022-05-17]. Dostupné na:
<https://documents1.worldbank.org/curated/en/716871468156888545/pdf/461750NWP0Box334081B01PUBLIC10SP00824.pdf>

2. Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

Hlavným cieľom práce je analýza výhodnosti doplnkového dôchodkového sporenia spôsobom komparácie modelových situácií. Ako parciálne ciele sme zvolili komparáciu sporenia v rôznych fondoch a ich porovnanie so sporením v ETF fonde. Ďalším parciálnym cieľom je poukázať na rozdiely v rozličných dĺžkach sporenia pri rozdielnych mesačných príjmoch.

Modelové situácie budú predstavovať vývoj nasporenej sumy a poplatkov spojených so sporením. Na to, aby sme dosiahli náš cieľ vytvoríme situácie, kedy sporiteľovi bude jeho zamestnávateľ prispievať 6 % z jeho vymeriavacieho základu, čo je maximálna suma pre potreby daňovej úľavy zamestnávateľa. Pre zvýraznenie príspevku zamestnávateľa si porovnáme túto situáciu s variantou, kedy zamestnávateľ nie je ochotný prispievať vôbec a sporiteľ bude znášať všetky náklady spojené so sporením sám. Obe varianty uplatníme na dva fondy, jeden s prevažnou časťou dlhopisovou, ktorý je menej rizikový a druhý rizikovejší, akciový. Toto si porovnáme so sporením v súkromnej spoločnosti, pomocou ETF fondov, často spomínané, ako sporenie v štvrtom pilieri. Budeme vychádzať z historických dát zhodnotenia jednotlivých fondov. Pri priemernom ročnom zhodnotení pre účely porovnania uplatníme priemerné zhodnotenie jednotlivých fondov za rovnaké obdobie. V modelových situáciách budeme uvádzať tri modelové osoby, ktoré sa budú odlišovať mesačnou mzdou, dobou sporenia a príspevkom.

Pri jednotlivých výpočtoch sme začali zisťovaním konkrétnych východiskových súm. Pre potreby určenia priemernej a minimálnej mzdy na rok 2022 sme použili údaje a odhad stránky minimalnamzda.sk.⁶³ Výšku mesačného príspevku zamestnanca sme vypočítali ako 5 % časť vymeriavacieho základu zamestnanca. Tieto údaje sme následne použili v našich predikčných modeloch, ktoré sme vytvorili v programe MS Excel. Modely simulujú mesačné príspevky a ich zhodnotenie spôsoboch zloženého úročenia. Do modelov sme tiež zahrnuli príspevky spojené s jednotlivými formami sporenia, ktoré sme odpočítavali na mesačnej báze z celkovej hodnoty účtu sporiteľa. Dosiahnuté sumy za celú dobu sporenia jednotlivých modelových osôb sme následne porovnali a vypočítali

⁶³ Priemerná mzda. [Minimalnamzda.sk](http://minimalnamzda.sk) [online]. [cit. 2022-05-22]. Dostupné na: <https://www.minimalnamzda.sk/priemerna-mzda.php>

mesačný doplnkový príjem, ktorý by z nasporenej sumy dostávali po dobu 10 rokov, teda 120 mesiacov.

3. Výsledky práce a diskusia

Túto kapitolu sme rozdelili na dve hlavné časti. V prvej časti sme si predostreli východiská modelových situácií, kde sme si najskôr charakterizovali vlastnosti jednotlivých modelových osôb a fondov, pričom sme poukázali aj na významnosť inflácie pri sporení. Následne sme poukázali na rozdiely vo výsledkoch našich modelov. V nasledujúcej časti sme dosiahnuté výsledky porovnali so sporením pomocou ETF fondu a zhodnotili výsledky práce.

V modelových prípadoch sa budeme zameriavať primárne na význam príspevku zamestnávateľa a celkový význam sporenia v treťom pilieri. V prognóze zvýrazníme význam príspevku zamestnávateľa u každej modelovej osoby samostatne.

Pre prehľadnosť sme v rámci jednotlivých variantov situácií zvolili fond DDS s najväčším podielom na trhu. Vzhľadom na konzervatívnejšie zloženie tohto fondu sme zvolili pre potreby porovnania s ETF fondom aj rizikovejší fond v rámci tretieho piliera s úplne akciovým zložením portfólia. Zhodnotenie zvolených fondov sme následne uplatnili na naše podmienky, čím sme simulovali zhodnotenie úspor, pričom v jednotlivých situáciách sa zohľadní príspevok zamestnávateľa.

Do výpočtov sme zahrnuli poplatky spojené so správou účtu a poplatok za zhodnotenie v zvolenom fonde. Pri jednotlivých situáciách sme nebrali do úvahy aktívnu správu úspor sporiteľom. Tento fakt zahŕňa najmä prestupy sporiteľ a medzi jednotlivými fondami a aplikovanie rôznych sporivých stratégií pre optimalizáciu úspor a teda maximalizáciu ich zhodnotenia.

3.1. Východiská modelových situácií

Ako prvú modelovú osobu sme si zvolili čerstvého absolventa vysokej školy, pri ktorom predpokladáme okamžitý nástup do práce a vstup do doplnkového sporenia na dôchodok. Vychádzame pri tom z priemernej mzdy na trhu, ktorú pre uľahčenie predikcie necháme konštantnou počas celej doby sporenia. Mesačnú výšku príspevku sme zvolili ako 5 % z vymeriavacieho základu, nakoľko môžeme predpokladať, že ho nezväzujú iné záväzky ako napríklad splátky a chce si nasporiť vyššiu sumu. V optimistickom variante našej modelovej situácie sme zvolili príspevok zamestnávateľa v maximálnej výške pre

potreby zníženia daňového základu zamestnávateľa. Budeme ho teda počítat' ako 6 % z hrubej mzdy zamestnanca v každom jednom prípade. V pesimistickom variante sme zvolili príspevok zo strany zamestnávateľa vo výške 0 €.

Pri absolventovi vysokej školy, ktorý je na trhu práce už 10 rokov, môžeme predpokladať vek okolo 35 rokov a vyššiu mzdu vzhľadom na kvalifikáciu a skúsenosti. Pre potreby predikcie taktiež ostane táto suma spolu s príspevkom počas celej doby sporenia konštantná. V našej modelovej situácii začína sporiť až vo veku 35 rokov. Nakoľko pri tejto osobe sa začína so sporením v neskoršom veku a máme vyšší disponibilný príjem, pri zvolenej stratégii 5 % príspevku bude aj suma príspevku najvyššia zo všetkých modelových osôb. Spolu s príspevkami od zamestnávateľa tak môže teoreticky vyvážiť zameškané roky, kedy nebol účastníkom sporenia. Pri výške príspevku zamestnávateľa sme v oboch variantoch pristupovali rovnakým spôsobom ako pri prvej modelovej osobe.

Tretiu modelovú osobu sme zvolili absolventa strednej školy, ktorý nenastúpi na vysokú školu. Z tohto predpokladu môžeme usudzovať mzdu na minimálnej úrovni. Absolvent strednej školy bude zapojený do trhu práce celkovo 46 rokov života. Ide o vyššiu dobu, kedy si bude prispievať na dôchodok no pri 5 % príspevku to bude v relatívne nízkej sume. V našej predikcii sa disponibilný príjem počas celého obdobia nezmení. Pri absolventovi strednej školy sme pri optimistickom variante príspevku zamestnávateľa opäť zvolili maximálny príspevok, teda 6 % z hrubej mzdy. Pri pesimistickom scenári sme aj tu zvolili príspevok v hodnote 0 €, ktorý môže nastať vzhľadom na situáciu na pracovnom trhu s veľkým dopytom po pracovnom mieste, prípadne type pracovnej pozície a neochote zamestnávateľa.

Pre potreby zhodnocovania úspor sme do našej predikcie vybrali najväčší DDF na území Slovenskej republiky. Pre tento fond sme sa rozhodli, práve pre jeho popularnosť, respektíve trhový podiel. Pre potreby našej predikcie budeme vychádzať zo zhodnotenia tohto fondu od jeho vzniku s výkonnosťou 1,32 % p.a.⁶⁴ Toto zhodnotenie sme ďalej uplatnili počas celej doby sporenia. Pri zvolenom nominálnom zhodnotení si však treba uvedomiť, že je ovplyvnené mierou inflácie na danom území. Reálne zhodnotenie sa

⁶⁴ Dôchodok 3. Pilier. Finančnýkompas.sk [online]. [cit. 2022-05-17]. Dostupné z: <https://www.financnykompas.sk/grafy-3-pilier>

potom pri nízkom zhodnocovaní úspor dostáva do záporných hodnôt. Čo sa týka zloženia portfólia v danom fonde, spoločnosť investuje prostriedky v ňom z najväčšej časti do dlhopisov, konkrétne 69,54 %. Zvyšná časť je rozdelená z 21,35 % do akcií a 9,11 % do peňažných investícií.⁶⁵ V prípade zvoleného akciového fondu ide o priemerné ročné zhodnotenie 3.94 %⁶⁶ a zloženie fondu na akcie 52,5 %, dlhopisy 40,6 % a peňažné investície 7 %.⁶⁷

Tabuľka 4: Miera inflácie v Slovenskej republike

Rok	Miera inflácie v Slovenskej republike
2013	1.4 %
2014	-0.1 %
2015	-0.3 %
2016	-0.5 %
2017	1.3 %
2018	2.5 %
2019	2.7 %
2020	1.9 %
2021	3.2 %
2022	9.3 %
Priemer	2.14 %

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, vlastné spracovanie

Pri priemernom nominálnom zhodnotení od 1 do 2 % sa úspory vôbec nezhodnocujú. Tento fakt je zvýraznený najmä v dlhodobom horizonte dôchodkového sporenia, kedy pri odchode do dôchodku, sme si za úspory schopní kúpiť omnoho menej, ako keby investícia vyrovnávala minimálne infláciu, prípadne dorovnala benchmark. Do výpočtu priemernej inflácie sme pre dostupnosť údajov zo Štatistického úradu zahrnuli obdobie od roku 2013.

⁶⁵ Fondy. NN Tatry – Sympatia [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na internete: <https://tatryympatia.nn.sk/fondy/#tabs2>

⁶⁶ UNIQA: Rozdelenie majetku doplnkových dôchodkových fondov UNIQA. Finančnýkompas.sk [online]. [cit. 2022-05-23]. Dostupné na: <https://www.financnykompas.sk/grafy-3-pilier-spravca/uniqa>

⁶⁷ Globálny akciový doplnkový dôchodkový fond UNIQA d.d.s., a.s., príspevkový d.d.f. UNIQA [online]. [cit. 2022-05-22]. Dostupné z: https://www.uniqa.sk/documents/uniqa_dokumenty/reporty-fondov-dochodky/iii-pilier/globalny-akciovyy/april-2022.pdf

Zahrnuli sme aj prvý kvartál roku 2022 aj cez búrlivý vývoj na trhoch vzhľadom na zosúladenie obdobia s priemerným zhodnotením DDF.

Spôsob výpočtu odplaty za zhodnotenie majetku v konkrétnom doplnkovom fonde prebieha podľa vzorca uvedeného v zákone. Vstupuje do neho ako aktuálna, tak historická maximálna hodnota DDJ. V praxi sa uplatňuje pravidlo účtovania odplaty len v prípade, že zhodnotenie prekoná maximálnu hodnotu fondu. V práci sme pre nemožnosť predvídania takýchto situácií a vývoja DDJ zvolili konštantné zhodnotenie počas celej doby sporenia. Z tohto zhodnotenia sa následne bude každé obdobie, teda každý mesiac vypočítavať poplatok 10 % za zhodnotenie v jednotlivých modelových situáciách.⁶⁸

Vzhľadom na spôsob výpočtu odplaty za správu, kedy do výpočtu vstupuje priemerná ročná hodnota DDF, sme v našich modelových situáciách zvolili jednoduchšiu metódu, kedy sme použili hodnotu sporenia na konci každého mesiaca. Na túto sumu sme následne uplatnili poplatok 1,2 %. Tieto dva druhy poplatku sa následne pretavili do sumy sporenia na začiatku každého ďalšieho mesiaca.

Všetky modelové situácie si následne porovnáme s vybraným ETF fondom. Zvolili sme si SPDR S&P 500 ETF Trust (SPY), ktorý kopíruje S&P 500 index. Tento fond sme si zvolili kvôli jeho popularite nakoľko ide o najväčší ETF fond na svete. Vzhľadom na rozsiahle portfólio fondu môžeme povedať, že ide o efektívny nástroj z hľadiska diverzifikácie. Priemerné ročné zhodnotenie fondu od založenia je okolo 10 % p.a. V našej modelovej situácii sme však pre potreby komparácie s tretím pilierom zvolili priemerný ročný výnos od roku 2008 po súčasnosť. Z predikcie sme tiež abstrahovali ročné dividendy.

⁶⁸ Vyvážený príspevkový fond. Finančnýkompas.sk [online]. [cit. 2022-05-17]. Dostupné z: <https://www.financnykompas.sk/dochodok-treti-pilier/vyvazeny-prispevkovy-d.d.f.-nn-tatry-sympatia-d.d.s.-a.s.>

Modelová situácia s minimálnym príspevkom zamestnávateľa

	Absolvent VŠ (25 rokov)	Starší absolvent VŠ (35 rokov)	Absolvent SŠ (18 rokov)
Mzda	1300 €	2000 €	645 €
Príspevok zamestnanca	65 €	100 €	32,25 €
Príspevok zamestnávateľa	0 €	0 €	0 €
Doba sporenia	39 rokov	30 rokov	46 rokov
Suma príspevkov	30 420,00 €	36 000,00 €	11 040,00 €
Zhodnotenie	7 957,60 €	7 225,17 €	3 413,85 €
Poplatky	7 308,46 €	6 635,78 €	3 135,36 €
Doplňkový príjem (10r)	258,91 €	304,91 €	94,32 €
Zhodnotenie (akciový fond)	34 334,00 €	28 460,59 €	15 850,41 €
Poplatky (akciový fond)	10 777,51 €	8 933,83 €	4 975,47 €
Doplňkový príjem z akciového fondu (10r)	449,80 €	462,72 €	182,62 €

Zdroj: vlastné spracovanie

Pri situácií s minimálnym príspevkom môžeme vidieť, že najvyššie zhodnotenie sa vyskytlo u osoby, ktorá začala sporiť hneď po absolvovaní vysokej školy. Kombinácia relatívne skorého začiatku a vyššej sumy príspevku je vhodnou voľbou. Pri druhej osobe ani vyšší mesačný príspevok nedokázal dorovnať zameškané roky, počas ktorých sa nesporenilo. U absolventa strednej školy je sporenie, aj cez najdlhšiu dobu prispievania, vysoko ovplyvnené výškou mesačného príspevku a nulovou pomocou zo strany zamestnávateľa. Pri minimálnej mzde si sporiteľ, žiaľ nie je schopný odkladať na dôchodok dostatočnú sumu, aby dosiahol adekvátny doplnkový príjem so zvoleným nominálnym zhodnotením. Pokiaľ zoberieme do úvahy výšku poplatkov a nízke nominálne zhodnotenie, môžeme si všimnúť, že celkové poplatky sú len o málo nižšie ako celkové zhodnotenie. Sporiteľ teda musí jasne zvážiť výber fondu počas celej doby sporenia pokiaľ nechce, aby pri odchode do dôchodku nebol rozdiel medzi zhodnotením a poplatkami len pár stoviek eur. Rozdiely si môžeme všimnúť na výške mesačného doplnkového dôchodku, ktorú budú jednotliví sporitelia dostávať, keby si zvolili spôsob výplaty počas 10 rokov. Absolvent strednej školy, by si na dôchodku prilepšil výrazne menej a to sumou 94,32 €. U zvyšných dvoch osôb môžeme síce vidieť relatívne vyšší

doplňkový príjem v starobe, stále však nejde o dostatočnú výšku. Aj keď absolvent vysokej školy dosiahol počas doby sporenia vyššie zhodnotenie, jeho doplňkový príjem, by bol stále nižší ako príjem sporiteľa, ktorý začal sporiť až v neskoršom veku. Pokiaľ by si sporitelia zvolili akciový fond, ich doplňkový mesačný príjem počas 10 rokov by značne narástol. Nakoľko je zhodnotenie oproti dlhopisovému fondu vyššie aj rozdiel medzi zhodnotením a poplatkami, by bol vyšší. V konečnom dôsledku by to malo za následok doplňkový príjem na úrovni 449,50 €, 462,72 € a 182,62 €.

Modelová situácia s maximálnym príspevkom zamestnávateľa

	Absolvent VŠ (25 rokov)	Starší absolvent VŠ (35 rokov)	Absolvent SŠ (18 rokov)
Mzda	1300 €	2000 €	645 €
Príspevok zamestnanca	65 €	100 €	32,25 €
Príspevok zamestnávateľa	78 €	120 €	38,70 €
Doba sporenia	39 rokov	30 rokov	46 rokov
Suma príspevkov	66 924,00 €	79 200,00 €	32 435,52 €
Zhodnotenie	17 506,73 €	15 895,38 €	10 029,88 €
Poplatky	16 078,60 €	14 598,71 €	9 211,68 €
Doplňkový príjem (10r)	569,60 €	670,81 €	277,11 €
Zhodnotenie (akciový fond)	75 534,80 €	62 613,31 €	46 568,50 €
Poplatky (akciový fond)	23 710,51 €	19 654,43 €	14 617,94 €
Doplňkový príjem z akciového fondu (10r)	989,57 €	1 017,99 €	536,55 €

Zdroj: vlastné spracovanie

Tak ako v prvej situácii, tak aj tu, pri maximálnom príspevku zo strany zamestnávateľa, sa nám potvrdilo, že pokiaľ chce sporiteľ dosiahnuť najvyššie zhodnotenie musí začať skoro a sporiť dlhé roky. U druhej osoby totiž ani vyššia suma príspevkov o necelých 13 tisíc eur nedokázala dohnať celkové zhodnotenie. To je v konečnom dôsledku vyššie o necelých 2 tisíc eur u čerstvého absolventa vysokej školy, ktorý začal sporiť okamžite po skončení štúdia. Dlhšia doba sporenia je tu však spojená aj s vysokými poplatkami, ktoré korelujú s vyššou sumou príspevkov oproti prvej situácii.

Nakoľko ide o konzervatívny fond, tak ako v prvej situácii aj tu môžeme sledovať príliš vysokú sumu poplatkov oproti celkovému zhodnoteniu. Rozdiely sú prehĺbené výškou príspevkov, nakoľko zamestnávateľ v tomto prípade prispieva mesačne vyššiu sumu. Táto suma sa prejaví následne v poplatku za správu, ktorú DDS vypočítava práve zo sumy spravovaného majetku. V prípade desaťročného doplnkového príjmu v starobe môžeme vidieť, aký rozdiel spravia príspevky od zamestnávateľa. V tomto prípade sa maximálny príspevok zamestnávateľa prejavil v omnoho vyššom doplnkovom príjme. Konkrétne ide o navýšenie o 310 €, predstavujúcich viac ako dvojnásobné navýšenie oproti prvej situácii, u absolventa vysokej školy, 365,9€, čo predstavuje 120 % navýšenie u druhej osoby a 182,79€ u absolventa strednej školy, ktorý si mesačný doplnkový príjem takto takmer strojnásobil. V prípade voľby akciového fondu by výška príjmu, počas 10 rokov dôchodkového veku, bola medzi prvými dvoma osobami len málo odlišná, no u všetkých osôb v podstatne vyššej výške ako pri dlhopisovom fonde. Prvé dve osoby si zvýšia o viac ako 500 € a čerstvý absolvent o viac ako 350 €.

3.2. Alternatívna forma sporenia (IV. pilier/ETF fond)

Aby sme si mohli porovnať sporenie v treťom pilieri, do ktorého nám môže prispievať náš zamestnávateľ s inými možnosťami na trhu, kde takúto možnosť nemáme, zvolili sme si najväčší ETF fond na svete. Ide o SPDR S&P 500 ETF Trust označovaný aj ako SPY ETF. Fond sme si zvolili najmä kvôli jeho popularite a preto, že kopíruje index 500 najväčších amerických spoločností. Nakoľko zastrešuje veľké množstvo firiem, v prípade vyššej straty jednej z firiem nie je jeho zhodnotenie veľmi ochromené. Veľké výkyvy sa tak prejavajú až pri veľkých výkyvoch na trhu ako napríklad pri recesii.

Zhodnotenie fondu sme vzhľadom pre účely porovnania taktiež spriemerovali. Vychádzali sme z obdobia od roku 2008 pred finančnou krízou až po máj roku 2022. Priemerné ročné zhodnotenie fondu predstavuje potom 8,404 %.⁶⁹ Poplatky, ktoré sa spájajú s týmto druhom sporenia sa môžu rôzniť v závislosti od spoločnosti, cez ktorú sa rozhodnete investovať. V našej situácii budeme operovať s ročným príspevkom, ktorý bude v rovnakej výške ako v treťom pilieri. V praxi sa môžeme stretnúť s poplatkom za

⁶⁹ S&P 500 Return Calculator, with Dividend Reinvestment. DQYDJ [online]. [cit. 2022-05-17].
Dostupné z: <https://dqydj.com/sp-500-return-calculator/>

príspevok, avšak ide o zriedkavý poplatok v symbolickej výške a teda v našej modelovej situácii ho nebudeme brať do úvahy.

Zhodnotenie využívajúce ETF fond

	Absolvent VŠ (25 rokov)	Starší absolvent VŠ (35 rokov)	Absolvent SŠ (18 rokov)
Mzda	1300 €	2000 €	645 €
Príspevok zamestnanca	65 €	100 €	32,25 €
Príspevok zamestnávateľa	0 €	0 €	0 €
Doba sporenia	39 rokov	30 rokov	46 rokov
Suma príspevkov	30 420,00 €	36 000,00 €	11 040,00 €
Zhodnotenie	167 258,61 €	109 991,65 €	94 018,18 €
Poplatky	20 041,64 €	13 179,67 €	11 265,66 €
Doplňkový príjem (10r)	1 480,31 €	1 106,77 €	781,60 €

Zdroj: vlastné spracovanie

Pri tomto druhu sporenia môžeme vidieť, že pri zvolenom priemernom nominálnom zhodnotení, sa naše úspory zhodnotia neporovnateľne viac ako pri fonde z tretieho piliera. Výsledky zloženého úročenia sú naozaj veľké, najmä pri tak dlhom investičnom horizonte ako je pri dôchodkovom sporení vo fonde, ktorý sleduje trh. Môžeme vidieť, že aj keď nám zamestnávateľ neprispieva akoukoľvek sumou, dokážeme naše príspevky zhodnotiť natoľko, že suma 10 ročného doplnkového mesačného príjmu je v porovnaní s tretím pilierom astronomická. Aj keď nedokážeme predvídať veľké výkyvy na trhu, ako napríklad celosvetovú krízu, môžeme si byť istý, že z dlhodobého hľadiska sporenia, zhodnotenie prekoná väčšinu fondov tretieho piliera. Ako negatívum sa môže javiť volatilita v období výrazne klesajúceho trhu, tzv. „bear market“, kedy je vhodnejšou voľbou konzervatívnejší fond, ktorý je odolnejší voči takýmto výkyvom. Absolútna suma poplatkov je vyššia ako vo všetkých našich modelových situáciách z tretieho piliera. Toto však môžeme pripísať zhodnoteniu, ktoré sa naakumuluje počas sporenia a z ktorého sa počíta percentuálny poplatok za správu. Celková suma poplatkov, by nás však nemala odradiť od tejto formy sporenia, nakoľko môžeme povedať, že cena ktorú platíme za enormne vysoký mesačný doplnkový príjem je adekvátna. Ako zaujímavosť sa môže javiť, že v prípade tohto typu investovania, absolvent strednej školy dosiahol len o 15 tisíc eur nižšie zhodnotenie ako osoba, ktorá začala sporiť až v 35

rokoch. Aj keď si prispieval len malou sumou a to len 32,25 € mesačne, 16 rokov dlhšie sporenie a zložené úročenie sa postaralo o len malý rozdiel v zhodnotení úspor. Nakoľko sa toto sporenie spája s voľnosťou výberu prostriedkov, ukončenia sporenia, oslobodenia od dane v prípade držby dlhšej ako rok a žiadnych poplatkov za zhodnotenie môžeme povedať, že tento druh sporenia je ako spôsob zabezpečenia na dôchodok výhodnejší.

V práci sme dokázali, že najväčším nedostatkom tretieho piliera na území Slovenskej republiky sú poplatky spojené so sporením v DDS. Sporiteľ dopláca na tento fakt, najmä pokiaľ si zvolí zlý fond a jeho zhodnotenie je na nízkej úrovni. Avšak pokiaľ, by sa aktívne sporiteľ zaujímal o zhodnocovanie svojich úspor v jednotlivých fondoch a začal by uplatňovať rôzne sporivé stratégie, ktoré by zahŕňali prestupy medzi jednotlivými DDS v priebehu jedného roka, narazil by na ďalší druh poplatku. Zistili sme, že pokiaľ DDF nemá dostatočnú výkonnosť, sporiteľ v konečnom dôsledku získa len veľmi malý rozdiel medzi zhodnotením a poplatkami, ktoré môže byť v tak dlhom horizonte veľmi demotivujúce. Z uvedeného vyplýva, že pre sporiteľa je výhodnosť sporenia v treťom pilieri výrazne ovplyvnená výškou príspevku zo strany zamestnávateľa. Pokiaľ sporiteľ znáša ťarchu príspevkov sám, zhodnotenie výrazne trpí, čo má za následok nízky doplnkový príjem v postproduktívnom veku. Čo sa týka nízkeho zhodnotenia a vysokých poplatkov ako za správu, tak za zhodnotenie v dlhodobom horizonte investovania na dôchodok je veľmi podstatným faktorom inflácia. Naše zvolené priemerné ročné zhodnotenie nie je vyššie ako priemerná ročná inflácia na našom území za posledných 9 rokov. Tento fakt ďalej len prehľbuje nevýhodnosť dlhodobého sporenia vo fonde s nízkym priemerným zhodnotením. Pokiaľ ide, ako v našich situáciách, o sporiteľov, ktorí investujú len pasívne, ako najlepšia situácia sa javí investovanie do ETF fondov, ktoré sa spájajú s nízkymi poplatkami. Aj keď si sporiteľ sporí sám, pomer zhodnotenia voči poplatkom je oveľa lepší. Najväčšie lákadlo sporenia v treťom pilieri, teda príspevky zamestnávateľa, síce predstavujú značný rozdiel, no len v prípade, že sa jedná len o sporenie v treťom pilieri bez alternatívy a zamestnávateľ naplno využíva daňové zvýhodnenie, zo strany štátu. Pokiaľ tak nerobí, pre sporiteľa je veľmi nevýhodný tento druh investovania najmä pre už spomenutú výšku poplatkov, ktorá je takmer taká vysoká ako samotné zhodnotenie v najpopulárnejšom DDF na Slovensku. Čo sa týka daňového bonusu, kedy si sporiteľ môže z daňového základu odpočítať sumu príspevkov až do výšky 180 eur, v našich modelových situáciách by to predstavovalo celkové ušetrenie na dani počas celej doby sporenia vo výške 1 333,80 eur pri 39 rokoch sporenia,

1 026 eur pri 30 rokoch sporenia a 1 573,20 eur pri 46 rokoch sporenia. Môžeme vidieť, že uvedené sumy sú naozaj zanedbateľné, najmä pri porovnaní so zhodnotením, ktoré by sme dosiahli, pri investovaní s ETF fondami.

Tabuľka 5: Porovnanie mesačného doplnkového príjmu na dôchodku

Výška mesačného doplnkového príjmu počas 10 rokov	Minimálny príspevok zamestnávateľa		Maximálny príspevok zamestnávateľa		ETF fond
	Dlhopisový	Akciový	Dlhopisový	Akciový	
Absolvent VŠ	258,91 €	449,80 €	569,60 €	989,57 €	1 480,31 €
Neskorý sporiteľ	304,91 €	462,72 €	670,81 €	1 017,99 €	1 106,77 €
Absolvent SŠ	94,32 €	182,62 €	277,11 €	536,55 €	781,60 €

Zdroj: vlastné spracovanie

Môžeme vidieť, že pri sporení na doplnkový dôchodkový príjem, je najpodstatnejším faktorom skoré začatie sporenia a dobrý výber fondu na zhodnotenie. Mesačný príjem z tretieho piliera je ďalej zdaňovaný rovnako ako príjem zo závislej činnosti. Aj keď príspevky od zamestnávateľa predstavujú veľké lákadlo, v porovnaní s investovaním do ETF fondov je tento rozdiel zanedbateľný.

Ako hlavný nedostatok práce vidím komplexnosť, respektíve nemožnosť predpovedania dôchodkového sporenia počas celej doby sporenia pri tak dlhom časovom horizonte ako pri príprave na dôchodkový vek. Najmä pokiaľ sa jedná o sporenie od prvého vstupu na pracovný trh. Táto práca, by mohla byť ďalej rozšírená o hĺbkovú analýzu a komparáciu rôznych fondov na trhu doplnkového dôchodkového sporenia. Priestor tiež vidím v porovnaní rôznych ETF fondov tiež so zahrnutím reinvestície dividend do predikcie.

Záver

Bakalárska práca mala za cieľ poukázať na významnosť doplnkového dôchodkového sporenia ako súčasť zabezpečenia občanov na dôchodok. Naša prognóza modelových situácií však poukázala na fakt, že aj keď tretí pilier poskytuje jednotlivým sporiteľom rozšírenie starobného dôchodku, výška poplatkov spojená s tretím pilierom jeho významnosť veľmi znižuje. Ďalej mala poukázať na významnosť príspevku od zamestnávateľa v rámci sporenia v treťom pilieri, ktorý sa ukázal ako kľúčový.

V teoretickej časti sme si najskôr predstavili dôchodkový systém na Slovensku, zadefinovali sme si prvý pilier spolu s výpočtom dávok z prvého piliera a priblížili sme si aj druhý pilier s dôchodkovými správcovskými spoločnosťami. Ďalej sme vysvetlili problematiku spojenú s doplnkovým dôchodkovým sporením, pričom sme sa bližšie pozreli na doplnkové dôchodkové spoločnosti a doplnkové dôchodkové fondy. V práci sme tiež špecifikovali ako výhody, tak nevýhody takéhoto sporenia.

V praktickej časti sme na základe modelových situácií predikovali, ako sa bude vyvíjať hodnota úspor v čase za rôznych podmienok. V modelových situáciách sme si vybrali reprezentantov rôznych vekových kategórií, pri čom sme chceli ukázať a zdôrazniť vplyv dĺžky sporenia spolu s rôznou výškou mesačného príspevku na finálnu sumu úspor. Pre účely komparácie jednotlivých situácií sme zvolili najpopulárnejšie fondy ako v treťom pilieri, tak pri alternatívnej forme sporenia, pri čom sme zvolili konštantné ročné zhodnotenie počas celej dĺžky sporenia.

Prvá modelová situácia nastolila podmienky, kedy účastníkovi sporenia v treťom pilieri zamestnávateľ neprispieval vôbec a teda sporiteľ sa pripravoval na dôchodok v treťom pilieri sám a znášal tak všetky náklady spojené s týmto sporením.

Druhá modelová situácia nám ukázala, ako by sa vyvíjali úspory sporiteľov, keby ich zamestnávateľ prispieval maximálnym príspevkom, ktorý si on sám môže dať do daňovo uznateľných nákladov. Táto situácia nám dala do kontrastu tú prvú, kedy sme mohli vidieť významné rozdiely z pohľadu doplnkového príjmu v starobe.

V poslednej modelovej situácii sme abstrahovali príspevok zamestnávateľa a brali sme do úvahy iba sumy príspevkov samotných sporiteľov z prvých dvoch modelových

situácií. Tu sme však zvolili metódu zhodnocovania úspor cez investovanie do ETF fondov, ktoré v dnešnej dobe naberajú na popularite.

Na záver práce sme pri komparácii jednotlivých situácií zistili, že aj keď je príspevok zamestnávateľa veľmi vysoký, pokiaľ je výkon doplnkového fondu nedostatočný, poplatky spojené s tretím pilierom toto zhodnotenie takmer vymažú. Z úspor mu bude navyše ukrajsť inflácia a preto je kľúčové, aby sa sporiteľ o svoje sporenie staral a nastavil ho tak, aby jeho úspory nestrácali v jednom nevýkonnom fonde. Ďalej je kľúčové, aby sa sporitelia nespoľiehali len na zaužívané spôsoby sporenia, ktoré im predkladá štát, kde prezentuje veľké zvýhodnenia, ale aby sa informovali o ďalších možnostiach zhodnotenia úspor. Tie už nie sú ani zďaleka také neprístupné a nevýhodné, ako sa môže zdať. Práve naopak, počas dlhodobého sporenia, ako pri zabezpečovaní sa na dôchodok dokážu ponúknuť enormné zhodnotenie, aj bez príspevku zamestnávateľa, ktoré ich výjde v konečnom dôsledku lepšie, ako tradičné.

Zoznam použitej literatúry

1. § 2 ods. 2 Zákona č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov
2. § 5 ods. 2 Zákona č. 650/2004 Z. z. zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov
3. § 13 ods. 3 Zákona č. 650/2004 Z. z. zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov
4. § 35a ods. 1 zákona č. 650/2004 Z. z. zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov
5. § 47 ods. 5 zákona č. 650/2004 Z. z. zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov
6. § 22 ods. 1 zákona č. 650/2004 Z. z. zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov
7. § 23 ods. 1 zákona č. 650/2004 Z. z. zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov
8. Asociácia dôchodkových správcovských spoločností [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.adss.sk/>
9. Aktuálna dôchodková hodnota. Sociálna poisťovňa [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na internete: <https://www.socpoist.sk/aktualna-dochodkova-hodnota/66763s>
10. Asociácia dôchodkových správcovských spoločností [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.adss.sk/>
11. BLEHA, Branislav – ŠPROCHA, Branislav – VAŇO, Boris. *Prognóza obyvateľstva Slovenska do roku 2060: Revízia poznatkov a predpokladov v kontexte pokračujúcej transformácie* [elektronický zdroj]. Bratislava: INFOSTAT - Inštitút informatiky a štatistiky, 2018. 75s. ISBN 978-80-89398-37-9. Dostupné na: http://www.infostat.sk/vdc/pdf/Prognoza_SR_2060_DEF.pdf
12. BURDA, František. 2022. 3.PILIER – AKÉ MÁ VÝHODY A ČO O ŇOM TREBA VEDIET. FINGO.SK [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.fingo.sk/blog/treti-pilier-je-danovo-zvyhodneny/>
13. Doplnkové dôchodkové sporenie (III. pilier): Základná charakteristika. Národná banka Slovenska [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na:

- <https://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/dohlad/dochodkove-sporenie/doplncove-dochodkove-sporenie-iii-pilier/zakladna-charakteristika>
14. Doplnkové dôchodkové sporenie: Získajte kontrolu nad svojím dôchodkom. Uniqa.sk [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.uniqa.sk/dochodky/iii-pilier/doplncove-dochodkove-sporenie/>
 15. Doplnkové dôchodkové sporenie (III. pilier): Ciele dohľadu, hlavné funkcie a činnosti. Národná banka Slovenska [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/dohlad/dochodkove-sporenie/doplncove-dochodkove-sporenie-iii-pilier/ciele-dohladu-hlavne-funkcie-a-cinnosti>
 16. Doplnkové dôchodkové sporenie (DDS). Tatra banka, a. s. [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na internete: <https://www.tatrabanka.sk/sk/personal/sporenie-investovanie-poistenie/dochodok/doplncove-dochodkove-sporenie/>
 17. Dôchodok 3. Pilier. Finančnýkompas.sk [online]. [cit. 2022-05-17]. Dostupné z: <https://www.financnykompas.sk/grafy-3-pilier>
 18. Fondy. NN Tatry – Sympatia [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na internete: <https://tatrysympatia.nn.sk/fondy/>
 19. HOLZMANN, Robert, Richard Paul HINZ a Mark DORFMAN. PENSION SYSTEMS AND REFORM CONCEPTUAL FRAMEWORK. The World Bank [online]. 2008 [cit. 2022-05-17]. Dostupné na: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/716871468156888545/pdf/461750NWP0Box334081B01PUBLIC10SP00824.pdf>
 20. pilier – dôchodkové poistenie. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky [online]. [cit. 2022-04-17]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/i-pilier-dochodkove-poistenie/>
 21. pilier - starobné dôchodkové sporenie. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na internete: <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/ii-pilier-starobne-dochodkove-sporenie/>
 22. pilier - doplnkové dôchodkové sporenie. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na:

- <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/iii-pilier-doplňkove-dochodkove-sporenie/>
23. INTELIGENTNÉ PORTFÓLIO ZA DOSTUPNÉ CENY: Jednoduchá poplatková štruktúra pre riadené portfóliá. Finax [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.finax.eu/sk/o-nas/cennik>
 24. MIHÁL, Jozef. Dôchodky: ako získať čo najlepšiu penziu. Bratislava: Relia, 2020. s. 173. ISBN 978-80-99950-04-8.
 25. Minimálny dôchodok od roku 2021. Sociálna poisťovňa [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.socpoist.sk/minimalny-dochodok-od-roku-2021/69148s>
 26. Najvýznamnejšie zmeny v III. pilieri. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na internete: <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/iii-pilier-doplňkove-dochodkove-sporenie/uzitocne-linky/>
 27. ONUFER, Marcel. 2017. Výhody a nevýhody 3. piliera. FINANCIEVPOHODE.SK [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://financievpohode.sk/vyhody-a-nevyhody-3-piliera/>
 28. Otázky a odpovede. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/dochodkovy-system/iii-pilier-doplňkove-dochodkove-sporenie/otazky-odpovede/>
 29. Počet sporiteľov. Asociácia dôchodkových správcovských spoločností [online]. [cit. 2022-4-18]. Dostupné na: https://www.adss.sk/preview-file/adss_pocet_sporitelov_22_03-735.pdf
 30. Priemerná výška vyplácaných dôchodkov (v mesiacoch). Sociálna poisťovňa [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.socpoist.sk/priemerna-vyska-vyplacanych-dochodkov--v-mesiacoch-/1600s>
 31. POLICIAN, Milan. 2021. Daňové bonusy a daňová optimalizácia pre zamestnancov. Mojedane.sk [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.mojedane.sk/blog/danove-bonusy-a-danova-optimalizacia-pre-zamestnancov>

32. Poplatky a zľavy. Finax [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.finax.eu/sk/o-nas/caste-otazky-faq#poplatky-1>
33. Počet sporiteľov v druhom pilieri presiahol 1,7 milióna. Asociácia dôchodkových správcovských spoločností [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.adss.sk/spravy/pocet-sporitelov-v-druhom-pilier-i-presiahol-1-7-miliona-181>
34. SCOTT, Michelle. 2022. Income. *Investopedia* [online]. [cit. 2022-4-15]. Dostupné na: <https://www.investopedia.com/terms/i/income.asp>
35. Slovník sporiteľa. Doplnková dôchodková spoločnosť Tatra banky, a.s. [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.ddstatrabanky.sk/app/slovník.html?letter=D>
36. ŠKROVÁNKOVÁ, Lea – SIMONKA, Zsolt. Analýza dôchodkového systému v súčasnosti. In *Ekonomické rozhľady: vedecký časopis Ekonomickej univerzity v Bratislave*. Bratislava: Ekonomická univerzita v Bratislave, 2015, roč. 44, č. 2, s. 205-221. ISSN 0323-262X. Dostupné na: <https://sekarl.euba.sk/arl-eu/sk/csg/?repo=eurepo&key=19565902616>
37. ŠPROCHA, Branislav – VAŇO, Boris - BLEHA Branislav. *Kraje a okresy Slovenska v demografickej perspektíve: Populačná prognóza do roku 2040* [elektronický zdroj]. Bratislava: INFOSTAT - Inštitút informatiky a štatistiky, 2019. 82 s. ISBN 978-80-89398-42-3. Dostupné na: <http://www.infostat.sk/vdc/pdf/Krajokrprog2040.pdf>
38. UNIQA: Rozdelenie majetku doplnkových dôchodkových fondov UNIQA. Finančnýkompas.sk [online]. [cit. 2022-05-23]. Dostupné na: <https://www.financnykompas.sk/grafy-3-pilier-spravca/uniqa>
39. Údaje o dôchodkových fondoch k 25.2.2022. Asociácia dôchodkových správcovských spoločností [online]. [cit. 2022-4-18]. Dostupné na: https://www.adss.sk/preview-file/adss_22_02_25-721.pdf
40. Výhody sporenia v druhom pilieri. Asociácia dôchodkových správcovských spoločností [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na internete: <https://www.adss.sk/druhy-pilier#vyhody-sporenia-v-druhom-pilier-i>
41. Vyvážený príspevkový fond. Finančnýkompas.sk [online]. [cit. 2022-05-17]. Dostupné z: <https://www.financnykompas.sk/dochodok-treti-pilier/vyvazeny-prispevkovy-d.d.f.-nn-tatry-sympatia-d.d.s.-a.s.>

42. Vzorec na výpočet výšky odplaty za zhodnotenie majetku v príspevkovom doplnkovom dôchodkovom fonde. In: Príloha č. 1 k zákonu č. 650/2004 Z. z. v znení zákona č. 318/2013 Z. z.
43. WANG, Peijie a kol. Retirement, Pension Systems and Models of Pension Systems. In: Economics Working Paper No. 1402 [online]. 2014 [cit. 2022-05-17]. Dostupné z: doi:10.13140/2.1.2667.8404
44. ŽIARANOVÁ, Zuzana. 2020. Sme finančne negramotný národ, školy to môžu zmeniť. Tatra banka, a. s. [online]. [cit. 2022-4-16]. Dostupné na: <https://www.tatrabanka.sk/sk/blog/tlacove-spravy/financna-gramotnost-slovensko/>